

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

_____ Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

В.о. завідувача кафедри

_____ Володимир ОСМЯТЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: «Методичні підходи обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів»

Виконав: здобувач __ курсу, групи __

_____ Матюк Марія Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Духновська Людмила Миколаївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2023 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Завідувача кафедри обліку і аудиту

В.О. Осмятченко

«01» листопада 2022 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Матюк Марія Юріївна

1.Тема роботи: «Методичні підходи обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів»

Керівник проекту к.е.н., доц., Духновська Людмила Миколаївна

Затверджена наказом по університету від _____

2.Строк подання студентом проекту: 01 лютого 2023 року

3.Вихідні дані до роботи: Нормативні документи, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, первинні документи, облікові регістри, дані фінансової звітності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

4.Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їй належить розробити): теоретико-методологічні основи обліку наявності, стану та використання запасів, Аналіз діяльності ПрАТ «Лантманнен Аска» та організація і методика проведення економічного аналізу наявності, стану та використання запасів, Теоретико-методологічні основи аудиту наявності, стану та використання запасів

5.Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових гістограм, діаграм, таблиць, тощо): класифікація запасів за їх призначенням, Характеристика П(с)БО 9 «Запаси», Класифікація запасів для досягнення цілей бухгалтерського обліку, Методи оцінювання запасів під час вибуття, Кореспонденція рахунків з обліку виробничих запасів ПрАТ «Лантманнен Акса», Ведення аналітичного обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса» в умовах журнально-ордерної форми, Класифікація запасів відповідно Звіту про фінансовий стан (балансу), Основні показники результативності діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки, Структура запасів ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки, етапи проведення аудиторської перевірки відображення в обліку запасів

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

Дата видачі завдання 01 листопада 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	01.11.22-08.11.22	Виконано
2.	Розділ 1. Теоретико-методологічні основи обліку наявності, стану та використання запасів	09.11.22-30.11.22	Виконано
3.	Розділ 2. Аналіз діяльності ПрАТ «Лантманнен Аска» та організація і методика проведення економічного аналізу наявності, стану та використання запасів	01.12.22-22.12.22	Виконано
4	Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту наявності, стану та використання запасів	23.12.22-17.01.23	Виконано
7.	Висновки	18.01.23-24.01.23	Виконано
8.	Список використаних джерел	25.01.23-30.01.23	Виконано

Здобувач

(підпис)

Матюк М.Ю.

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

Духновська Л.М.

(прізвище та ініціали)

Анотація

Дипломна робота магістра виконана на тему: «Методичні підходи обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів».

Ключові слова: запаси, виробничі запаси, бухгалтерський облік, стандарти бухгалтерського обліку, аналіз, методи списання запасів, облікова інформація, фінансова звітність, аудит.

Кваліфікаційна дипломна робота магістра написана на матеріалах ПРАТ «ЛАТМАННЕН АКСА».

Дипломна робота магістра містить сторінок – __; таблиць – __; рисунків – __

Кваліфікаційна дипломна робота магістра включає у себе вступ, три розділи, висновки та пропозиції. У додатках до дипломної роботи наведено фінансову звітність ПРАТ «ЛАТМАННЕН АКСА» за 2020-2021 роки.

У вступі кваліфікаційної дипломної роботи розкрито актуальність теми дослідження, об'єкт, предмет, мета, завдання.

У першому розділі досліджено економічну суть запасів, нормативні документи, особливості ведення бухгалтерського обліку запасів, наведено первинні документи, бухгалтерські рахунки на яких ведеться облік запасів, кореспонденція, розкрито інформацію щодо відображення інформації про запаси у фінансовій звітності.

У другому розділі розкрито особливості господарської діяльності ПрАТ «ЛАТМАННЕН АКСА», техніко-економічна характеристика, схема управління підприємства, структура бухгалтерії ПрАТ «ЛАТМАННЕН АКСА». Проведено економічний аналіз показників господарської діяльності ПрАТ «ЛАТМАННЕН АКСА» за 2020-2021 роки, досліджено аналіз структури і динаміки запасів.

У третьому розділі дипломної роботи магістра розкриваються методика та особливості проведення аудиту запасів ПрАТ «ЛАТМАННЕН АКСА».

Annotation

The master's thesis was completed on the topic: "Methodical approaches to accounting, analysis and auditing of the availability, condition and use of stocks."

Keywords: stocks, production stocks, accounting, accounting standards, analysis, inventory write-off methods, accounting information, financial reporting, audit.

The master's qualification thesis was written on the materials of PRAAT "LATMANNEN AKSA".

Master's thesis contains pages - __; tables - __; drawings - _

The master's qualification thesis includes an introduction, three sections, conclusions and proposals. The financial statements of LATMANNEN AKSA PJSC for 2020-2021 are given in the appendices to the thesis.

The relevance of the research topic, object, subject, goal, task is clearly defined in the introduction of the qualification thesis.

In the first chapter, the economic essence of stocks, regulatory documents, features of stock accounting are investigated, primary documents, accounting accounts on which stock accounting is kept, correspondence are given, information on the display of stock information in financial statements is disclosed.

In the second chapter, the peculiarities of the economic activity of PJSC "LATMANNEN AKSA", the technical and economic characteristics, the management scheme of the enterprise, the accounting structure of PJSC "LATMANNEN AKSA" are revealed. An economic analysis of the indicators of the economic activity of PJSC "LATMANNEN AKSA" for 2020-2021 was carried out, an analysis of the structure and dynamics of stocks was studied.

In the third chapter of the master's thesis, the methodology and features of the inventory audit of PJSC "LATMANNEN AKSA" are revealed.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ.....	11
1.1 Наукові дослідження економічної сутності запасів.....	11
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів	14
1.3 Організація та методика обліку наявності, стану та використання запасів ПрАТ «Лантманнен Акса».....	24
1.4. Сучасні комп'ютерні технології ведення обліку наявності, стану та використання запасів	36
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛАНТМАННЕН АСКА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ	44
2.1 Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса».....	44
2.2 Аналіз виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса»....	51
2.3. Методологічні та практичні основи аналізу наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса».....	54
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ.....	59
3.1 Теоретичні аспекти аудиту наявності, стану та використання запасів.....	59
3.2. Організація проведення аудиту наявності, стану та використання запасів ПрАТ «Лантманнен Акса».....	67
3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних і контрольних процедур наявності, стану та використання запасів.....	78
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Запаси є одним із ключових об'єктів у системі бухгалтерського обліку, тому дуже важливо на підставі законодавчих та інших нормативних вимог достовірно, повно та своєчасно відобразити інформацію про запаси в бухгалтерському обліку та фінансову звітність. Методологічні засади обліку запасів визначаються у національних та міжнародних стандартах бухгалтерського обліку. Саме ці стандарти розкривають вимоги щодо визначення, визнання, оцінювання, класифікації запасів, відображення інформації про запаси у фінансовій звітності, тому важливо проаналізувати змістовне наповнення бухгалтерських стандартів у їхньому співставленні на міжнародному та національному рівнях, визначити сучасні проблемні аспекти та шляхи їх вирішення. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності у зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку виробничих запасів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому. Для забезпеченості підприємства виробничими запасами та ефективного їх використання необхідно вживати комплекс заходів, щодо виявлення, кількісного вимірювання та реалізації виявлених заходів. Для цього необхідно здійснювати систематичний облік і аудит, якісний аналіз рівня та динаміки забезпеченості, а також ефективності використання виробничих запасів.

Теоретичні та прикладні аспекти бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту запасів висвітлено у багатьох працях відомих учених, таких як Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, А.П. Макаренко, Н.М. Малюга, Л.В. Нападовська, М.Ф. Огійчук, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, Н.М. Ткаченко, В.В. Сопко, О.А.

Чабанюк. Проте проблемні питання методології обліку запасів у вітчизняній обліковій системі досі залишаються актуальними та потребують вирішення.

Об'єктом виступають наукові дослідження наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса».

Метою роботи є дослідження наявності, стану та використання запасів, ефективного їх використання в обліку, аудиті та аналізі.

Предметом дослідження є вивчення теоретико-методологічних засад обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса».

При написанні роботи було окреслено наступні **завдання**:

1. Дослідження економічної суті запасів.
2. Ознайомлення з нормативно-законодавчими документами з обліку, аналізу і аудиту запасів, особливістю їх відображення у фінансовій і податковій звітності на прикладі ПрАТ «Лантманнен Акса».
3. Дослідження науково-літературних джерел з методики аналізу наявності, стану та використання запасів.
4. Ознайомитись з виробничо-господарською діяльністю, структурою управління, виробничими процесами ПрАТ «Лантманнен Акса».
5. Розглянути структуру бухгалтерії, особливості обліку наявності, стану та використання запасів ПрАТ «Лантманнен Акса».
6. Провести техніко-економічний аналіз роботи досліджуваного підприємства за 2021-2022 роки.
7. Розкрити особливості відображення інформації наявності, стану та використання запасів у фінансовій та податковій звітності ПрАТ «Лантманнен Акса».
8. Провести аналіз наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2021-2022 роки.
9. Дослідити теоретичні та практичні основи проведення аудиту наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса».

При написанні роботи використовувались методи наукового дослідження, зокрема, спостереження, порівняння, рахунок, вимірювання, узагальнення, абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція. Основою проведення досліджень в роботі є праці науковців щодо обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів, нормативні та законодавчі джерела України.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ

1.1 Наукові дослідження економічної сутності запасів

Запаси — найпоширеніший вид активів. Від сировини, що використовується у виробництві, до канцтоварів — все це запаси. З упевненістю можна стверджувати, що немає жодного підприємства, на балансі якого вони відсутні. А отже, всім суб'єктам господарювання доводиться відображати в обліку операції з придбання, використання й вибуття запасів.

Питаннями організації бухгалтерського обліку виробничих запасів (методично-організаційними проблемами вибуття, списання товарно-заготівельних витрат тощо) займалося багато вчених.

Так, Олійник Т.О та Дем'яненко І.С. [16] досліджували проблему вибуття запасів для цілей управлінського обліку та дійшли висновків, що найбільш простим у застосуванні і дієвим для надання інформації в управлінських цілях є метод середньозваженої собівартості, який практично повністю виключає можливість маніпуляції обліковими записами.

Пошуком новітніх методів вибуття запасів в системі управлінського обліку займалася О.В. Лишиленко [21]: використання на практиці тільки традиційних методів оцінки вибуття виробничих запасів в системі управлінського обліку не повною мірою забезпечує керівництво підприємств необхідною інформацією в системі оптимізації ціноутворення на власну продукцію, роботи та послуги, визначення точки беззбитковості.

Запаси належать до оборотних активів.

Запаси призначені для реалізації або споживання протягом одного операційного циклу. Це відрізняє запаси від необоротних активів, що беруть участь у декількох операційних циклах. Запаси в загальному випадку передбачається використовувати протягом 12 місяців з дати балансу.

Оборотні активи є запасами, ви можете дізнатися зі схеми, наведеної на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Класифікація запасів за їх призначенням

Наукове трактування поняття запасів відрізняється у залежності від причин дослідження. Так, В.І. Перебийніс і Я.А. Дроботя визначають запаси як це матеріальні ресурси сфери виробництва та сфери розподілу, які зберігає підприємство в певний проміжок часу з метою задоволення потреб виробництва та споживачів готової продукції [22].

Узагальнюючи існуючі поняття, П.В. Круш і Ю.В. Орлюк доходять висновку, що запаси –це товари та матеріали, що постачаються та зберігаються на підприємстві, вони виникають щоразу, коли ресурси, що надходять та виходять з підприємства не використовуються [13, 241].

Запаси товарів на підприємстві можуть створюватися з різними цілями. Зокрема, чернівецький науковець А.А. Чаплінська визначає такі [28, с. 143]:

- забезпечення стійкості асортименту та ритмічності здійснення торгово-технологічного процесу на підприємствах торгівлі;

- накопичення товарів сезонного попиту, сезонного виробництва та цільового призначення;

- запобігання знеціненню наявних вільних грошових активів в умовах інфляційної економіки. Інші науковці доповнюють цей перелік випадковими коливаннях попиту за період між поставками, обсягів поставок, інтервалів між поставками; територіальною віддаленістю постачальників від споживачів, що унеможливило доставку потрібної сировини, матеріалів або товарів саме у той час і в тому обсязі, коли виникатиме потреба у них; ризиком несприятливої зміни ринкових цін на сировину, матеріали або кінцеву продукцію [28].

На рівні підприємства товарні запаси належать до об'єктів, які потребують великих капіталовкладень, і тому становлять собою один із чинників, що визначають політику підприємства та впливають на рівень ефективності його функціонування[7, с. 143].

Виділяють різні види запасів. Облік поділяє запаси на ті, які:

— утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;

— перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;

— утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [8].

В. Волошина, аналізуючи системи управління матеріальними запасами, виділила наступні підходи до обґрунтування їх потреби:

— аналітичний та синтетичних підхід, орієнтовані на виробничу програми;

— підходи, орієнтовані на витрату матеріальних запасів (за принципом середньоарифметичної, середньозваженої та регресійного аналізу);

— евристичні підходи, що поділяються на формування запасів за аналогією та експертним методом.

Пандемія не завдала значного впливу на формування виробничих запасів, однак кардинально змінила принципи формування запасів для реалізації в роздрібній торгівлі. А виходячи із того, що в реаліях пандемії та військового стану

в Україні змінилися підходи до самого формування запасів, важливо акцентувати увагу на поняттях поточних та страхових (резервних) запасах. Поточний запас відповідає рівню запасу в будь-який момент часу обліку. Він може збігтися з максимальним бажаним рівнем, граничним рівнем або гарантійним запасом.

Поточний запас – це обсяг матеріальних цінностей, які необхідні для виробництва або продажу до наступної їх планової поставки. Граничний розмір поточного запасу визначається у момент замовлення товарно-матеріальних цінностей за умови, що точно відома дата наступної поставки.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту наявності, стану та використання запасів

Схема нормативного регулювання бухгалтерського обліку і Україні представлена п'ятьма рівнями, кожен з яких охоплює ряд документів .

В Україні суб'єктами нормативного регулювання обліку є Кабінет Міністрів, Міністерства органів Держкомстатистики, Державна податкова служба, Національний банк та інші державні органи. Нормативними документами регламентуються як об'єкти обліку, так і схема кореспонденції рахунків.

Методологічне регулювання здійснює, як правило, Міністерство фінансів, що займається розробкою:

- Плану рахунків бухгалтерського обліку;
- положень про документальне забезпечення захистів в бухгалтерському обліку;
- обсягу, форми і порядку складання річної (квартальної) бухгалтерської звітності
- порядку ведення облікових реєстрів різними підприємствами;
- інших нормативних документів, що регулюють облік в цілому та окремі його ділянки.

Бухгалтерський облік в Україні ґрунтується на міжнародно-визнаних нормах обліку та звітності, основні вимоги яких встановлені Законом України „Про

бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та ведеться на підприємстві безпосередньо з дня його реєстрації до моменту ліквідації.

Основним нормативним документом, у якому визначаються методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси та розкриття її у фінансовій звітності є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Виробничі запаси – це активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», активи – це ресурси, контрольовані підприємством в наслідок минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому внаслідок будь-якого використання такого запасу.

Відповідно до п. 4 П(С)БО 9 – це активи, які: утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов господарської діяльності перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [3, п.4].

Норми п. 6 П(С)БО 9 пропонують класифікувати запаси для цілей бухгалтерського обліку залежно від способу їх отримання та напрямку використання. Так, до запасів включають:

— сировину, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва та адміністративних потреб;

— незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою та складанням деталей, вузлів, виробів та незавершених технологічних процесів;

— готову продукцію, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу та відповідає технічним і якісним характеристикам, передбаченим договором або нормативно-правовим актом;

— товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;

— малоцінні та швидкозношувані предмети (далі — МШП), що використовуються не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року;

— поточні біологічні активи, а також сільськогосподарську продукцію та продукцію лісового господарства після її первісного визнання.

Запасами підприємства вважають активи, які (п. 4 НП(С)БО 9 «Запаси»):

- утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов ведення господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу
- продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції,
- виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Виключають зі складу активів (списують з балансу) запаси, які зокрема:

- передані у виробництво;
- продані (реалізовані);
- втрачені через недбалість працівників, крадіжки чи надзвичайні обставини;
- передані безоплатно.

Критерії визнання запасів активами наступні:

- існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;
- їх вартість може бути достовірно визначено (п. 5 П(С)БО 9).

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про товарно-виробничі запаси та розкриття їх у фінансовій звітності визначає П(С)БО 9 „Запаси”, загальна структура якого наведена на рис 1.2.

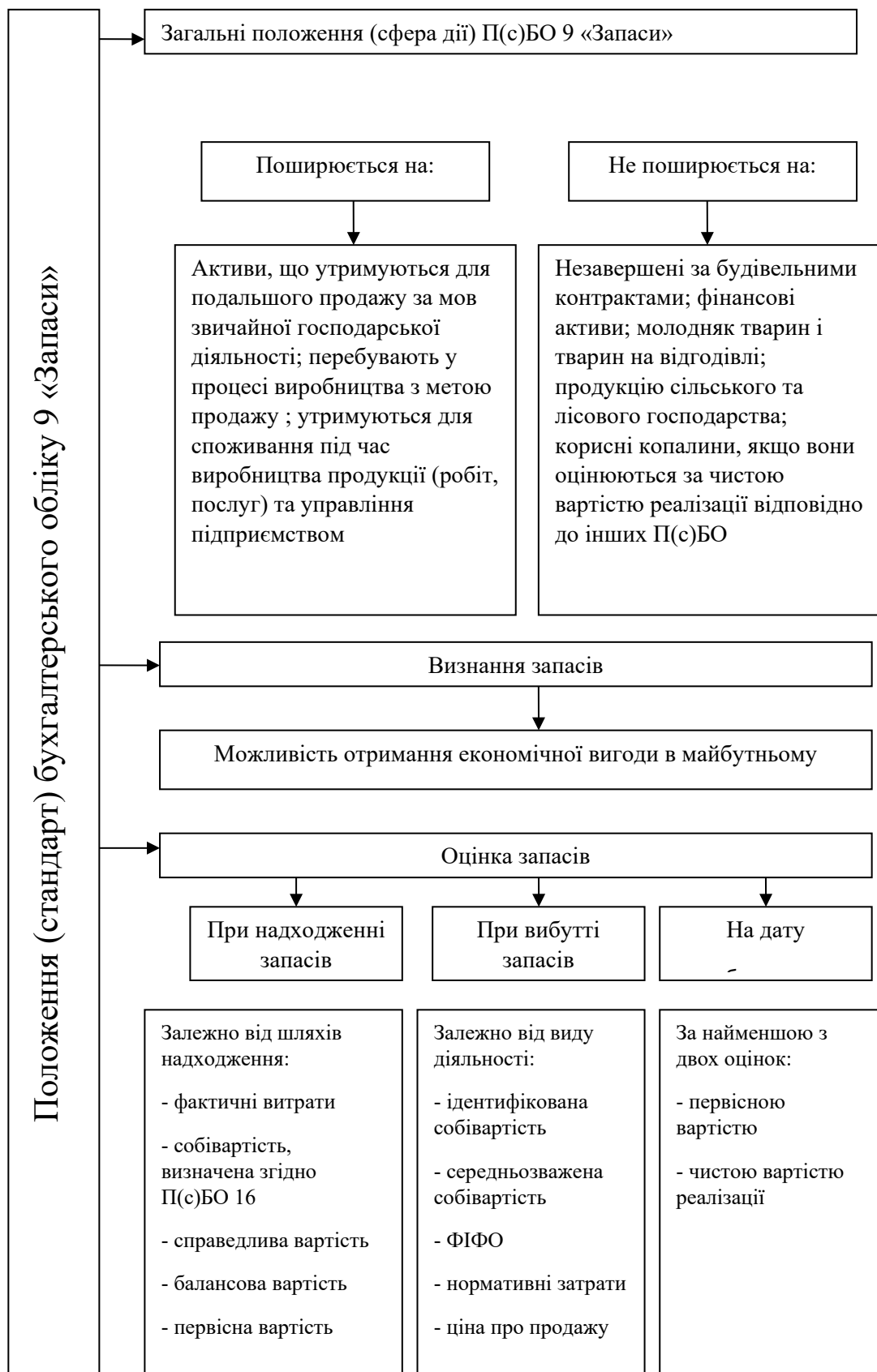

Рис. 1.2. Характеристика П(с)БО 9 «Запаси»

У контексті теми, що ми розглядаємо втрачені через бойові дії запаси перестають відповідати критеріям визнання їх активом, позаяк підприємство не може більше контролювати запаси і тим паче в майбутньому одержувати економічні вигоди, як це передбачено п. 3 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Відповідно, підприємство не може обліковувати надалі такі запаси у складі активів і може їх списати з балансу саме з цієї причини.

Інвентаризація є обов'язковою, зокрема (п. 7 розд. I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну України від 02.09.2014 р. № 879):

- у разі встановлення фактів псування цінностей (на день встановлення таких фактів) в обсязі, визначеному керівником підприємства;
- у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ) в обсязі, визначеному керівником підприємства.

Тож за наявності фактів псування чи втрати запасів підприємство має провести інвентаризацію.

У межах національного законодавства методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси й розкриття її у фінансовій звітності визначає Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО) 9 «Запаси». Норми цього стандарту включають загальні положення та відомості щодо визначення терміну «запаси»; визнання запасів та розкриття їхньої первісної оцінки для досягнення цілей бухгалтерського обліку; оцінки вибуття запасів (за різними методами) та оцінки запасів на дату балансу; розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності [3].

Вимоги до обліку запасів на міжнародному рівні сформовані у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 2 «Запаси», метою якого є визначення підходу до обліку запасів. У цьому стандарті пояснюються запаси як поняття та інші терміни, пов'язані з оцінкою запасів. Головним питанням обліку запасів є оцінювання запасів та визначення суми собівартості, яка повинна визнаватись як актив та переноситися на майбутні періоди до моменту визнання

відповідних доходів. Цей Стандарт надає рекомендації щодо визначення собівартості за відповідними формулами собівартості запасів [4].

Для кращого усвідомлення методологічних засад формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси та розкриття її у фінансовій звітності доцільно зіставити міжнародні та національні вимоги. Щодо визначення запасів, то слід зазначити, що загалом термін «запаси» тлумачиться однаково у міжнародних та національних стандартах. Правила визнання запасів як активів найбільш повно, на наш погляд, прописані у НП(С)БО 9, за яким «запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена» [3].

У рамках МСБО 2 визнання запасів не пояснюється під час оприбуткування, а пояснюється лише у контексті їх визнання як витрат, а саме коли запаси продані, списані з балансу з інших причин. Так, «коли запаси продані, балансова вартість цих запасів повинна визнаватися витратами періоду, в якому визнається відповідний дохід від звичайної діяльності. Сума будь-якого списання запасів до їх чистої вартості реалізації та всі втрати запасів повинні визнаватися витратами періоду, в якому відбувається списання або збиток. Сума будь-якого відновлення будь-якого списання запасів, що виникає в результаті збільшення чистої вартості реалізації, повинна визнаватися як зменшення суми запасів, визнаної як витрати в періоді, в якому відбулося відновлення. Деякі запаси можна розподіляти на рахунки інших активів, наприклад, запас, використаний як компонент основних засобів, що створюються власними силами. Запаси, розподілені в такий спосіб на інший актив, визнаються витратами протягом строку корисного використання цього активу» [4].

Бухгалтерський облік і звітність регулюються державною, стандартами різних рівнів. Інформація бухгалтерського обліку використовується внутрішніми та зовнішніми споживачами.

Для досягнення цілей бухгалтерського обліку національним законодавством прийнято розподіляти запаси на такі групи активів (табл. 1.1).

Класифікація запасів для досягнення цілей бухгалтерського обліку

П(С)БО 9 «Запаси»	План рахунків бухгалтерського обліку	
<i>Види запасів</i>	<i>№ рахунку</i>	
Сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб	Виробничі запаси	20
Незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів	Виробництво	23
	Брак у виробництві	24
	Напівфабрикати	25
Готова продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом	Готова продукція	26
Товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством задля подальшого продажу	Товари	28
Малоцінні та швидкозношувані предмети (далі – МШП), що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року	МШП	22
Поточні біологічні активи, сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання	Поточні біологічні активи	21
	Продукція сільськогосподарського виробництва	27

Правила НП(С)БО 9 передбачають певну класифікацію запасів, яка відповідає загалом розподілу запасів за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, а також Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, що затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 (у редакції Наказу Міністерства фінансів України від 9 грудня 2011 року № 1591) [3; 4].

Слід звернути увагу на те, що запаси у такому упорядкуванні не містять визначених ознак систематизації, що не є позитивним фактором для встановлення взаємозв'язків між групами запасів.

Не включаються до первісної вартості виробничих запасів, а відносять до витрат того періоду, в якому вони були здійснені (згідно з П(С)БО 9 «Запаси»):

– понаднормові втрати і нестачі запасів;

– фінансові витрати (за винятком фінансових витрат, що відносяться до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 «Фінансові витрати»);

– витрати на збут;

– загальногосподарські витрати, що безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою виробничих запасів та приведенням їх до того.

Запаси відображають у бухгалтерському обліку за найменшою з двох оцінок (п. 24 НП(С)БО 9):

- первісною вартістю
- чистою вартістю реалізації

Чиста вартість реалізації запасів – очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію (п. 4 НП(С)БО 9).

Уцінку проводять, якщо на дату балансу (п. 25 НП(С)БО 9):

- їх ціна знизилась;
- вони зіпсовані, застаріли;
- іншим чином втратили первісно очікувану економічну вигоду.

Запаси, які через війну втратили свої первісні якості можна уцінити, причому без залучення сертифікованих експертів.

При проведенні уцінки запасів:

- видають наказ про створення комісії, до складу якої зазвичай, включають працівників, компетентних у питаннях визначення якості запасів, їх ціноутворення та обліку.

- оформлюють наказ про проведення оцінки запасів – із зазначенням строку, переліку оцінюваних запасів з метою уцінки;

- складають акт уцінки запасів до чистої вартості реалізації (у довільній формі із зазначенням обов'язкових для первинного документу реквізитів) (п. 3.15 Методрекомедацій № 2).

Відповідно до вимог П(С)БО 9 «Запаси» під час вибуття запасів, незалежно від продажу чи направлення у виробництво, їх балансову вартість оцінюють одним із таких методів:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці продукції;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативних затрат;
- ціни продажу.

Після аналізу кожного з вищезгаданих методів можна підкреслити такі аспекти:

- метод оцінки ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів найдоцільніше використовувати за малої величини запасів, адже йде оцінка за кожною одиницею запасів, які вибувають та які незамінні;

- метод середньозваженої собівартості найдоцільніше використовувати підприємствам, які використовують велику кількість запасів, бо вартість запасів оцінюється не за кожним видом, а за сумарною вартістю;

- особливістю методу ФІФО є те, що першочергово оцінюються ті запаси, що першими запустилися у виробництво або надійшли на підприємство.

Щодо міжнародних вимог, то МСБО 2 взагалі не містить вимог до класифікації запасів, а тільки зазначає, що до запасів належать товари (придбані та утримувані для перепродажу); готова вироблена продукція; незавершене виробництво; основні та допоміжні матеріали, призначені для використання в процесі виробництва [4].

Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Якщо запаси придбані за плату, то первісною вартістю, відповідно до норм НП(С)БО 9, є собівартість запасів, яка складається з відповідних фактичних витрат. Первісною вартістю запасів, що внесені до

статутного капіталу підприємства або одержані підприємством безоплатно, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням відповідних витрат [3].

За вимогами П(С)БО 7 «Основні засоби», справедлива вартість – це сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов’язання за звичайних умов на певну дату.

Аналогічно тлумачиться справедлива вартість у міжнародній практиці, зокрема в Міжнародному стандарті фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості».

За національними стандартами, запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок, а саме первісною вартістю або чистою вартістю реалізації, що не суперечить МСБО 2. Чиста вартість реалізації запасів – це очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію, що відповідає вимогам як національних, так і міжнародних стандартів, а саме П(С)БО 9 та МСБО 2. Правила оцінювання вибуття запасів за різними методами у міжнародній та національній практиці є подібними (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Методи оцінювання запасів під час вибуття

№	П(С)БО 9	МСБО 2
	Метод оцінювання	Метод/формула собівартості
1	Метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів	Конкретна ідентифікація індивідуальної собівартості
2	Метод середньозваженої собівартості	Формула середньозваженої собівартості
3	Метод ФІФО	Формула ФІФО
4	Метод ціни продажу	Метод роздрібних цін
5	Метод нормативних затрат	Метод стандартних витрат

Далі доцільно порівняти вимоги щодо розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності у міжнародній та вітчизняній практиці.

У примітках до фінансової звітності, згідно з вимогами НП(С)БО 9, наводиться інформація про методи оцінювання запасів; балансову (облікову) вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; балансову (облікову)

вартість запасів, які відображені за чистою вартістю реалізації; балансову (облікову) вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу; суму збільшення чистої вартості реалізації, за якою проведено оцінювання запасів.

Слід зазначити, що міжнародні стандарти вимагають більшого розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності (зокрема, у примітках до фінансової звітності). Це стосується розкриття інформації щодо облікової політики з вибору оцінки запасів, включаючи використані методи оцінювання/формули собівартості під час вибуття запасів; балансової вартості запасів, відображених за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж; суми запасів, визнаних витратами протягом періоду; суми будь-якого відновлення будь-якого списання, що визнана як зменшення суми запасів, визнаної витратами періоду; обставин або подій, що привели до відновлення списання запасів.

1.3. Організація та методика обліку наявності, стану та використання запасів

ПрАТ «Лантманнен Акса»

Сьогодні є актуальними декілька варіантів обліку виробничих запасів бухгалтерії підприємства:

– сортовий – кожен вид виробничих запасів обліковують як у натуральному, так і в грошовому виразі. Роблять це в картці аналітичного обліку;

– партійний – запаси групують у партії за номенклатурними номерами, і формується склад, на який складають оборотні відомості в натуральному і грошовому виразі;

– сальдовий – метод характеризується складанням карток складського обліку, за допомогою яких працівники бухгалтерії періодично роблять звірку даних зі складом.

Основними документами, які використовуються під час оприбуткування та видачі запасів, є накладні, ордери, картки та акти.

На ПрАТ «Лантманнен Акса» є склад з закріпленою матеріально-відповідальною особою.

Інформацію про наявність і рух виробничих запасів висвітлюють на активному рахунку 20 «Виробничі запаси», який включає у себе 9 субрахунків: 201 «Сировина й матеріали», 202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби», 203 «Паливо», 204 «Тара і тарні матеріали», 205 «Будівельні матеріали», 206 «Матеріали, передані в переробку», 207 «Запасні частини», 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення», 209 «Інші матеріали».

За дебетом рахунка 20 «Виробничі запаси» відображають прибуття на підприємство відповідних запасів та в результаті дооцінки збільшення їхньої вартості. За кредитом відображаються вибуття запасів (витрати на виробництво, продаж, уцінення, відпуск у переробку).

На рахунку 20 «Виробничих запасів» ведеться облік наявності і руху, що належать підприємству запасів сировини і матеріалів, купувальних напівфабрикатів і комплектуючих виробів (у тому числі сировини і матеріалів, що знаходяться в дорозі і в переробці), будівельних матеріалів, запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари і тарних матеріалів, а також відходів основного виробництва.

Порядок ведення аналітичного обліку сировини і матеріалів, купувальних напівфабрикатів, палива і так далі Інструкцією не визначений. Проте вказується, що аналітичний облік запасних частин здійснюється по місцях зберігання і однорідних групах (механічна група, електрична група і т. д.).

При реалізації товарів за готівку допускається складання первинного документа не рідше одного разу на день на підставі даних касових апаратів, чеків тощо. Первинні документи складаються на бланках типових форм, а також на бланках спеціалізованих форм.

Для одержання продукції і матеріалів зі складу уповноваженій особі підприємства видають довіреність форма М-2. Їх реєструють в журналі обліку видана довіреність форма М-3. Довіреність виписана під конкретний вид матеріальних цінностей як правило на термін не більше 10 діб.

Порядок приймання товарно-матеріальних цінностей встановлено положення про постачання продукції виробничо-технологічного призначення, що затверджується постановою Ради Міністрів СРСР 20.02.1981р №161.

Надходження запасів на підприємство оформлюється відповідними документами.

Надходження виробничих запасів від постачальника оформляється відповідно документам, які реєструють в журналі обліку вантажу, що надійшли (форма Н-1).

Залежно від кількості матеріальних цінностей, частоти одержання на підприємство застосовується два варіанти оформлення матеріалів, що надходять від постачальника.

На штампі зазначається дата, номер і дата, вартість придбання запасів і підпис.

У великих підприємствах на підставі документів постачальник виписує прибутковий ордер у двох примірниках:

- перший на складі;
- другий разом з документами постачальника передані у відділ постачання.

Там здійснюється контроль за виконання договору постачальника.

Товарно-матеріальні цінності, що надходять від постачальника супроводжуються такими документами:

- товарно-транспортна накладна;
- накладні;
- свідоцтва якості та інших документів (податкова накладна);
- залізнична накладна, що підтверджує кількість вантажу та його якість.

Якщо при оприбуткуванні запасів виявляється невідповідність якості та кількості запасів даних супроводжується документом, то складається акт про приймання матеріалів (форма М-7, затверджена наказом Міністерства статистики України від 21.06.96 N 193) .

Від підзвітної особи, запаси приймаються на склад на підставі товарних чеків чи накладної магазину.

Надходження запасів від фізичних осіб, не зареєстрованих суб'єктами підприємницької діяльності, торговельні підприємства та заклади ресторанного

господарства оформлюють закупівельним актом. В закупівельному акті фіксуються дата і місце складання; назва підприємства; одиниця виміру господарської операції; зміст та обсяг (кількісний і вартісний) господарської операції; посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення; особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати посадову особу підприємства, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

Надходження на склад запасів власного виробництва оформляється вимогою накладною.

Обмін запасів на інші подібні і неподібні запаси оформлюється прибутковим ордером або актом про приймання матеріалів, або товарно-транспортною накладною тощо.

Зворотні відх виробн. І запаси від забр виробн оприбутковуються на склад на підставі накладної.

Запаси отрим від ліквідації від основних засобів, їх ремонту чи поліпшення оприбуткування на склад на підставі накладної, які одержують без оплати, оприбутковуються на підставі товарно-транспортної накладної, актів про приймання матеріалів (форма М-7, затверджена наказом Міністерства статистики України від 21.06.96 N 193) або прибутковий ордер (форма М-4, затверджена наказом Міністерства статистики України від 21.06.96 N 193).

Лишки при інвентаризації запасів оприбутковується на складі на підставі інвентаризаційних оптів.

Для внутрішнього переміщення запасів, їх відпуску виробничим підрозділам та іншим структурним підрозділам підприємства, що розташовані на іншій, ніж підрозділ, що їх відпускає, території, використовується накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів.

Вибуття запасів для реалізації (крім товарів в роздрібній торгівлі) оформлюється товарно-транспортною накладною або накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, яку виписує уповноважена особа на основі господарського договору, дозволу керівника або іншої уповноваженої

особи. Одночасно завідувач відмічає в подоржніх листках або в облікових листках кількість відпущеної.

Лімітно забірні картки на відпуск запасів виписується в бухгалтерії у відповідно з плановими показниками.

Вибуття запасів для реалізації оформляється товарно-транспортною накладною, транспортною накладною або накладна на відпуск.

Виробничі запаси, втрачені в результаті стихійного лиха списуються на підставі актів.

Уцінка запасів до чистої вартості реалізації оформлюється актом уцінки.

З метою упорядкованості руху та своєчасного одержання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів наказом підприємства встановлюється графік документообороту, в якому вказуються дата створення або одержання документів від інших підприємств та організацій, дата прийняття їх до обліку, дата передачі в обробку та до архіву.

Графік документообороту оформляється у вигляді схеми або переліку робіт із створення, перевірки та обробки документів, що виконуються кожним підрозділом підприємства, а також усіма виконавцями із зазначенням послідовності, взаємозв'язку і термінів виконання робіт.

Працівники підприємства створюють і подають первинні документи, якими оформлюються господарські операції за їх участю, за графіком документообороту. Кожному виконавцю видається витяг із графіка, в якому наводяться перелік первинних документів, що відносяться до функціональних обов'язків виконавця, терміни їх подання та підрозділи підприємства, до яких передаються ці документи.

Для узагальнення інформації про наявність і рух виробничих запасів застосовують окремі субрахунки. Основна маса виробничих запасів надходить від постачальників і лише матеріали сільськогосподарського призначення виготовляються безпосередньо в сільськогосподарському підприємстві.

Для обліку виробничих запасів передбачено рахунок 20 «Виробничі запаси», на ньому узагальнюється інформація про наявність та рух запасів (рис. 1.3).

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

<p><i>Призначення рахунку:</i> для узагальнення інформації та рух належних підприємству запасів сировини і матеріалів, будівельних матеріалів і запасних частин, матеріалів сільськогосподарського призначення, палива, тари і тарних матеріалів, відходів основного виробництва.</p>	↓	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">За дебетом рахунку</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">За кредитом рахунку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">Надходження запасів на підприємство, їх дооцінки.</td> <td style="padding: 5px;">Витрачання запасів на виробництво (експлуатацію будівництво), переробку, відпуск (передачу) на сторону, уцінка.</td> </tr> </tbody> </table>	За дебетом рахунку	За кредитом рахунку	Надходження запасів на підприємство, їх дооцінки.	Витрачання запасів на виробництво (експлуатацію будівництво), переробку, відпуск (передачу) на сторону, уцінка.	
За дебетом рахунку	За кредитом рахунку						
Надходження запасів на підприємство, їх дооцінки.	Витрачання запасів на виробництво (експлуатацію будівництво), переробку, відпуск (передачу) на сторону, уцінка.						
<p>Субрахунки:</p> <ul style="list-style-type: none"> 201 — Сировина й матеріали 202 — Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби 203 — Паливо 204 — Тара й тарні матеріали 205 — Будівельні матеріали 206 — Матеріали, передані в переробку 207 — Запасні частини 208 — Матеріали сільськогосподарського призначення 209 — Інші матеріали 200* — ТЗВ 							

Рис. 1.3. Призначення та побудова рахунку 20 «Виробничі запаси»

Аналітичний облік виробничих запасів ведуть за видами і сортами виробничих запасів.

На субрахунку 201 відображають наявність і рух сировини і основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється або є необхідними при її виготовленні.

На субрахунку 202 відображають наявність та рух купівельних напівфабрикатів та готових комплектуючих виробів, що придбані для комплектації

продукції і які потребують додаткових витрат, пов'язані з їх обробкою або збирання.

На 203 обліковують наявність та рух пального, мастил, твердого палива, газу.

На 204 відображають наявність і рух усіх видів тари: картон, дерева.

На субрахунку 205 «Будівельні матеріали» підприємства ведуть облік будівельних матеріалів, деталі і компоненти виробів до монтажу.

206 – облік матеріалів, які включаються до складу собівартості отриманих виробів, які оплачує стороння організація, що відображається на збільшенні вартості виробів, що отримані.

На 207 ведуть облік придбання запчастині деталей, вузлів, які використовуються для проведення ремонту обладнання.

Аналітичний облік запчастин ведуть за місцем зберігання та однорідними групами або за групами і марками.

На цьому субрахунку облік наявності і руху акумуляторів та автошин за марками, а також вузли і агрегати, що зняті з машин і обладнань при їх ремонті або вибутті і оприбутковані на склад за остаточними цінами.

На субрахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» обліковуються мінеральні добрива, отрутохімікати для боротьби зі шкідниками й хворобами сільськогосподарських культур, біопрепарати, медикаменти, хімікати, що використовуються для боротьби з хворобами сільськогосподарських тварин.

На 209 відображають:

1. Відходи виробництва
2. Матеріали від ліквідації ОЗ, МШП (металобрухт)
3. Бланки суворого обліку
4. Облік первинних документів, облікових реєстрів і звітності.

Кореспонденцію по рахунку 20 Виробничі запаси на ПрАТ «Лантманнен Акса» наведена в таблиці 1.3.

Кореспонденція рахунків з обліку виробничих запасів ПрАТ «Лантманнен Акса»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Одержання виробничих запасів			
1.	Оприбутковано виробничі запаси на підприємство	20	631
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
3.	Оплачено рахунки постачальнику	631	311
Одержано виробничі запаси за рахунок виставленого авансу (передплати)			
1.	З поточного рахунку видали аванс постачальнику	371	311
2.	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	641	644
3.	Оприбутковано сировину від постачальника	201	631
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ	644	631
5.	Погашено заборгованість перед постачальником за рахунок коштів попередньо виданого авансу	631	371
Надходження матеріалів як внесків до статутного капіталу			
1.	Відображено збільшення статутного капіталу на підприємстві	462	401
2.	Відображено виробничі запаси як внесок до статутного капіталу	20	462
3.	Відображено ПДВ	641	462
Надходження виробничих запасів безоплатно			
1.	Безоплатно одержано матеріали сільськогосподарського призначення	208	718
2.	Віднесено дохід від безоплатно одержаних матеріалів сільськогосподарського призначення	718	791
Лишки при інвентаризації виробничих запасів			
1.	Виявлено лишки виробничих запасів під час інвентаризації	20	719
2.	Віднесено на фінансовий результат дохід від лишки виробничих запасів при інвентаризації	719	791
Придбано підзвітною особою виробничі запаси			
1.	Видано кошти під звіт з карткового рахунку	372	313
2.	Оприбутковано запасні частини придбані підзвітною особою	207	372
3.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	372
Нестачі виробничих запасів при інвентаризації			
<i>а) на центральному складі в межах норми природного убутку</i>			
1.	Віднесено на витрати підприємства нестачу виробничих запасів	947	20

1	2	3	4
<i>б) понад норми природного убутку за відсутності винної особи</i>			
1.	Віднесено на витрати підприємства нестачу виробничих запасів	947	20
2.	Відображено суму ПДВ	947	641
3.	Віднесено на фінансові результати витрати	791	947
4.	Відображено на позабалансовому рахунку виробничі	072	-
5.	Через 3 роки списуємо з позабалансового рахунку	-	072
<i>в) понад норми природного убутку за наявності винної особи</i>			
1.	Виявлено нестачу і віднесено на витрати підприємства	947	20
2.	Віднесено на винну особу суму нестачі	375	716
3.	Нараховано ПДВ на суму нестачі	375	641
4.	Відображено нарахування до бюджету	716	642
5.	Сплачено в касу винною особою суми відшкодувань	301	375
6.	Віднесено на фінансові результати витрати	791	947
7.	Віднесено на фінансові результати доходи	716	791
Нестача виробничих запасів внаслідок стихійного лиха			
1.	Списано виробничі запаси внаслідок стихійного лиха	977	20
2.	Нараховано ПДВ	977	641
3.	Віднесено на фінансовий результат витрати внаслідок стихійного лиха	793	977
Типові проведення з надходження виробничих запасів			
1.	Відображено надходження виробничих запасів у рахунок поповнення пайового капіталу	20	41
2.	Погашено заборгованість замовниками із внесення запасів до статутного капіталу	20	46
3.	Відображено надходження виробничих запасів від постачальників та підрядників та інших кредиторів	20	63
4.	Одержано пені, штрафи, неустойки від інших підприємств у вигляді виробничих запасів	20	715
5..	Оприбутковано виробничі запаси, одержані в результаті ліквідації основних засобів	20	746
Типові проведення зі списання виробничих запасів			
1.	Відображено списання виробничих запасів на витрати, пов'язані з виправленням браку	24	20
2.	Відображено списання виробничих запасів на витрати, пов'язані з організацією виробництва і керування цехами	91	20
3.	Списано виробничі запаси на адміністративні витрати	92	20
4.	Списано собівартість реалізованих виробничих запасів	943	20

Списують запаси після інвентаризації на підставі наказу керівника. Для цього оформлюють у довільній формі акт списання запасів, у якому мають бути всі обов'язкові реквізити, притаманні будь-якому первинному документу. В цьому акті слід зазначити причини списання запасів, послатися на протокол інвентаризаційної комісії з результатами інвентаризації.

В бухгалтерському обліку вартість знищених (втрачених) запасів (їх первісну вартість) відображають на субрахунку 977 «Інші витрати діяльності»: Дт 977 Кт 20 «Запаси», 26 «Готова продукція», 28 «Товари». Якщо списують товари, які обліковують за цінами продажу, то списують й торговельну націнку: за дебетом субрахунку 285 «Торгова націнка» та кредитом субрахунку 282 «Товари в торгівлі».

Якщо списують втрачені запаси, які було передано на відповідальне зберігання, то підприємство – власник таких запасів списує їх первісну вартість за дебетом субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей». Дані про ці запаси також відображають на позабалансовому субрахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей». За відшкодування втрачених запасів їх власник визнає інші операційні доходи за кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» з одночасним списанням інформації про них із позабалансового субрахунку 072.

Створена на підприємстві комісія приймає рішення про уцінку запасів і визначає їх чисту вартість реалізації для відображення в обліку. Сума уцінки – це витрати, які відображають за дебетом субрахунку 946 «Втрати від знецінення запасів» та кредитом рахунків 20, 26, 28.

У разі якщо облік товарів ведуть за цінами продажу підприємство списує суму торговельної націнки: Дт 285 Кт 282 або Дт 282 Кт 285 (методом «сторно»). На суму уцінки понад суми торговельної націнки підприємство зменшує первісну вартість товарів: Дт 946 Кт 282.

Організація зберігання запасів на складах здійснюється залежно від виду запасів їх технологічні особливості. Кожному складу присвоєний номер, який зазнач на всіх документах. В місцях зберігання кожного виду запасів прикріплюється матеріальні ярлики з вказаною назвою запасів, його характеристикою, а в деяких випадках і призначенням.

Склад приміщень повинен бути забезпечений мірною тарою та іншими вимірювальними пристроями і обладнанням, для нормальної роботи складу необхідно забезпечити чітке розпорядження для робочого складу.

Приймання, зберігання та облік запасів на склад здійснює матеріально-відповідальна особа. Керівник підприємства затверджує перелік посад осіб, яких наділяє правом підписувати документи на відпуск запасів зі складу.

Аналітичний облік запасів на складі ведуть за сортами, видами у картках складського обліку. При прийманні запасів, матеріально відповідальна особа проводить відповідно їх асортимент, кількість, вагу, площу і якість, що зазначається в супроводі документів.

В кінці місяця або в інший встановлений термін завідувач складу або комірник складає звіт про рух матеріальних цінностей до якого додає виправні документи.

Бухгалтерська служба забезпечує дотримання прав ведення обліку запасів а складі та в інших місцях зберігання запасів шляхом здійснення контролю у порядку, в спосіб і в строки визначені керівником підприємства.

З метою своєчасного проведення уцінки запасів, а також для контролю за відхилення фактичних запасів від встановлених норм, та виявлення запасів, що тривалий час не використовуються може застосовуватись сигнальна картка (форма м-18).

З метою перевірки фактичної наявності запасів, їх стану та умов зберігання проводити інвентаризацію згідно наказу про облікову політику підприємства. В кінці місяця або в інший встановлений термін матеріально відповідальна особа складає відомість про рух матеріальних цінностей. Вид цього звіту та особливості складання залежить від рівня складської комп'ютеризації.

На кожному документі з руху виробничих запасів повинно бути вказано не тільки найменування запасу, але й номенклатурний номер, що дозволяє уникати помилок під час заповнення прибуткових і видаткових документів та здійснення записів у складському і бухгалтерському обліку виробничих запасів.

В умовах журнально-ордерної форми аналітичний облік виробничих запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса» ведуть в сальдових відомостях та відомостях до журналу №5А (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Ведення аналітичного обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса» в умовах журнально-ордерної форми

Класифікація має на меті згрупувати в обліку запаси таким чином, щоб їх зручно було обліковувати, правила їхнього відображення відповідали НП(С)БО, МСФЗ. У таблиці нижче наведено існуючі класифікації запасів, що використовуються для цілей бухгалтерського обліку.

Основною тут є класифікація за бухгалтерськими рахунками, так як саме на основі даних рахунків і формуються рядки Звіту про фінансовий стан (балансу) підприємства та розділ оборотних активів. Тому розглянемо класифікацію запасів саме з огляду на бухгалтерські рахунки.

Таблиця 1.4

Класифікація запасів відповідно Звіту про фінансовий стан (балансу)

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПАСІВ		
З точки зору розділів балансу	З точки зору рядків балансу	За бухгалтерськими рахунками
<p>Запаси – це оборотні активи (розділ II і III активу)</p>	<ul style="list-style-type: none"> рядок «Запаси» (1100). Він може бути поділений також на «Виробничі запаси» (1101), «Незавершене виробництво» (1102), «Готова продукція» (1103), «Товари» (1104) шляхом введення додатково вписуваних рядків; рядок «Поточні біологічні активи» (1110); рядок «Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття» (1200). 	<p>Виділено цілий клас рахунків – 2.</p> <p>До запасів належать рахунки: 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.</p>

Основною тут є класифікація за бухгалтерськими рахунками, так як саме на основі даних рахунків і формуються рядки Звіту про фінансовий стан (балансу) підприємства та розділ оборотних активів. Тому розглянемо класифікацію запасів саме з огляду на бухгалтерські рахунки.

1.4. Сучасні комп'ютерні технології ведення обліку наявності, стану та використання запасів

Програма «BAS Бухгалтерія ПРОФ» є перевіреним та надійним інструментом для професійних бухгалтерів для ведення бухгалтерського та податкового обліку, підготовки та оформлення податкових документів, підготовки та подання обов'язкової нормативної звітності. Продукт постійно своєчасно оновлює Ключові переваги програми BAS Бухгалтерія:

- зрозумілий облік відповідно до законодавства та потреб бізнесу,
- економія часу при проведенні розрахунків з контрагентами,

- оформленні документів і господарських операцій,
- реєстрація податкових документів,
- ефективна підтримка користувачів у поєднанні з високим комфортом роботи.

Рис. 1.3. Програмний продукт BAS Бухгалтерія

"BAS Бухгалтерія" є розвитком популярного рішення "Бухгалтерія ".
 Перевірена на практиці користування. ється, надаючи комплексну системну та консультативну підтримку.

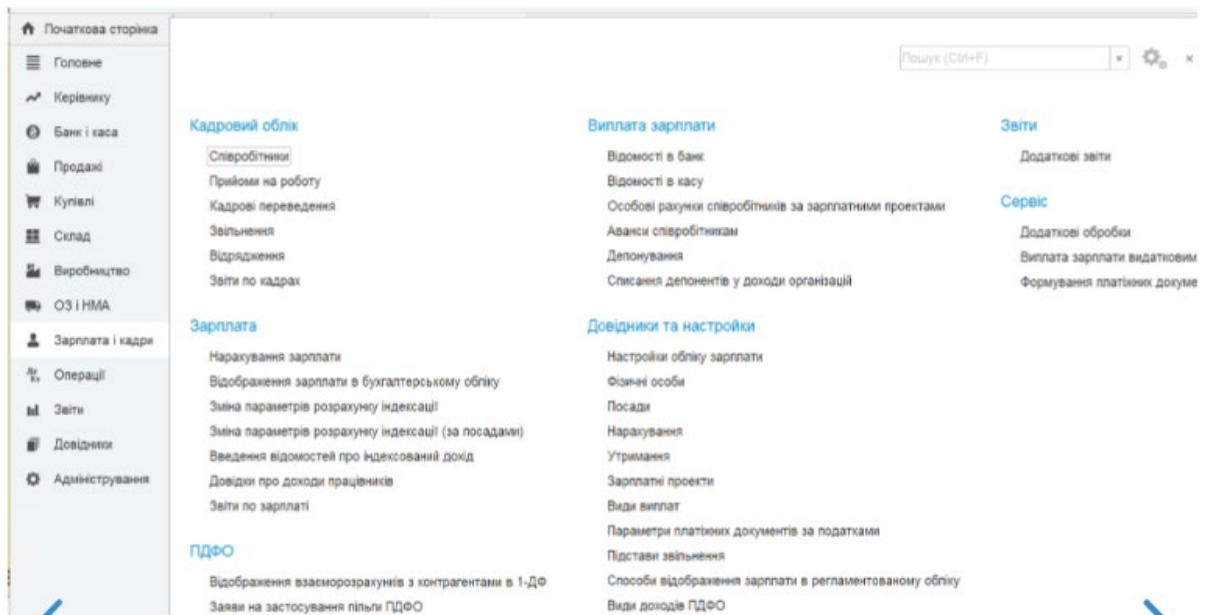

Рис. 1.4. Інтерфейс програми BAS Бухгалтерія

Реєстрація підприємницької діяльності та формування основних документів господарської діяльності підприємства - торгово-закупівельна, фінансова, складська, виробнича та ін. Оформлення за допомогою зрозумілих екранних форм, що нагадують паперові документи та отримання необхідних друкованих форм.

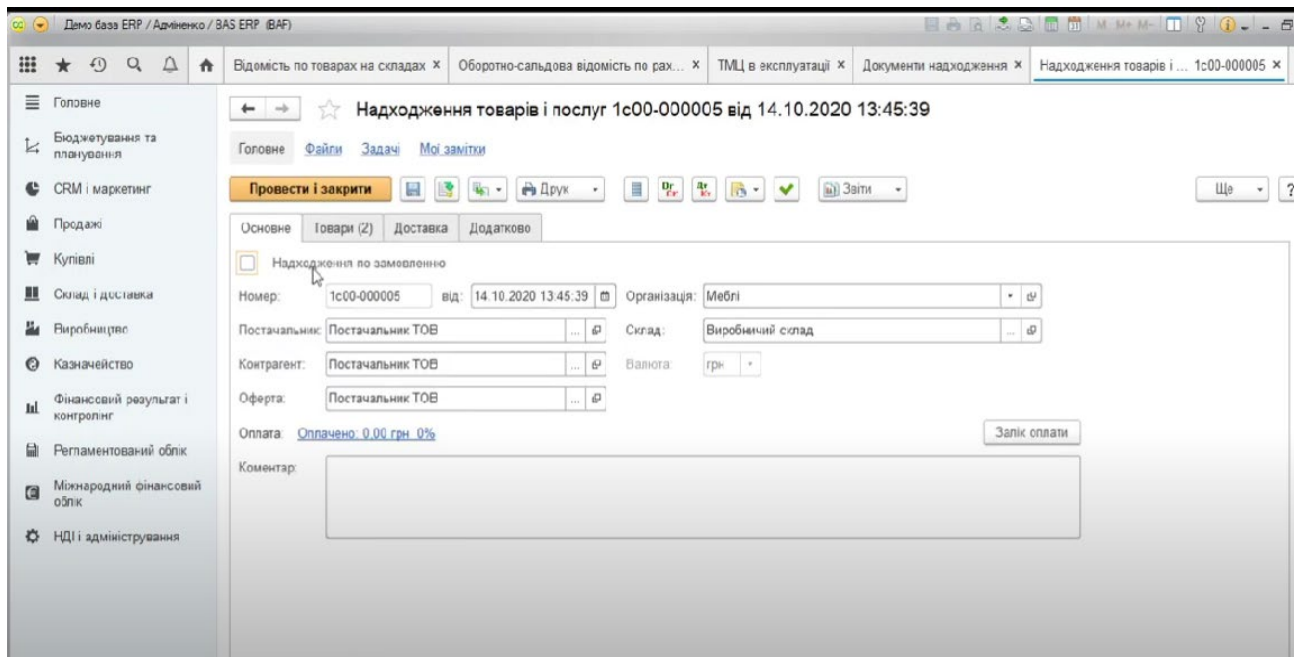

Рис. 1.5. Оприбуткування і списання запасів BAS Бухгалтерія

Облік запасів програми BAS Бухгалтерія:

- підтримка складського і партійного обліку;
- облік додаткових витрат, що включаються до вартості запасів;
- облік ТЗВ;
- документи по складському обліку, включаючи комплектацію, розукомплектацію.

Облік торгових операцій

- налаштування функціональності використання роздрібної та комісійної торгівлі;
- облік в роздробі з використанням автоматизованої і неавтоматизованої торгової точки;

- можливість обліку за цінами закупівлі або цінами продажу;
- облік поворотної тари при торгівлі.

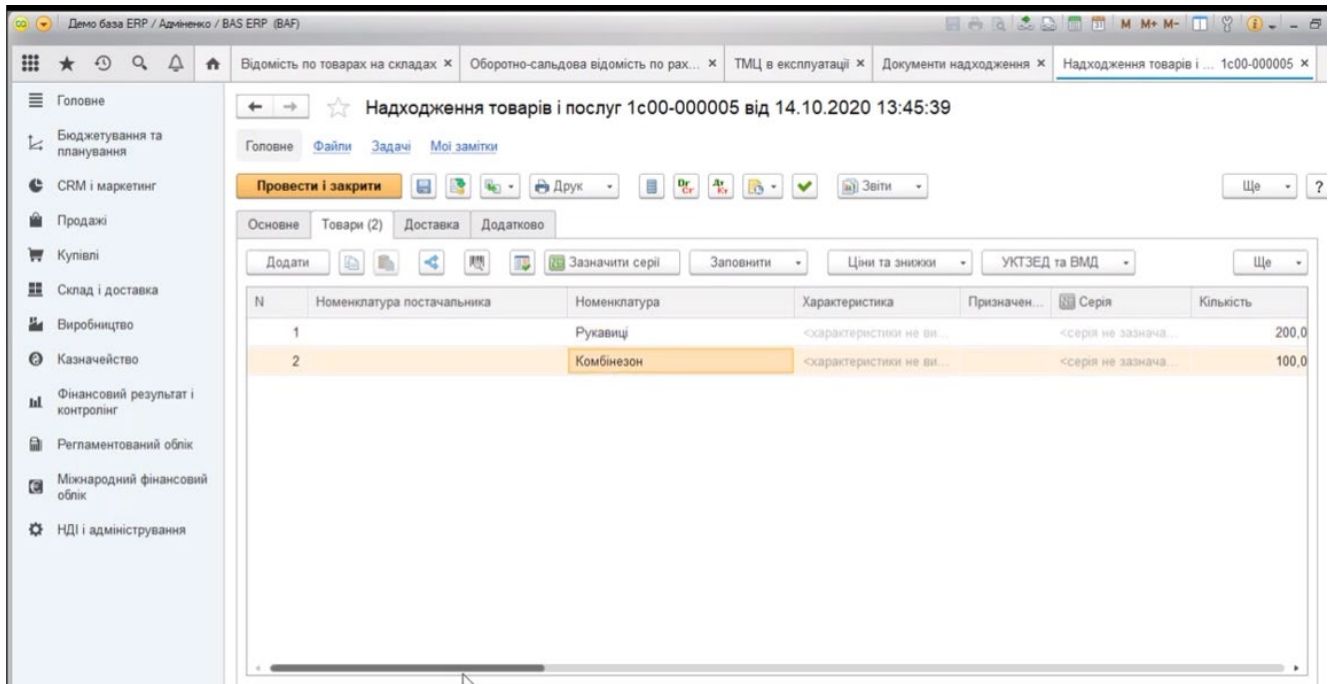

Рис. 1.5. Оприбуткування МШП BAS Бухгалтерія

Облік товарно-матеріальних цінностей

Облік товарів, матеріалів та готової продукції реалізовано згідно з П(С)бо 9 «запаси» та методичними вказівками щодо його застосування. Підтримуються такі способи оцінки матеріально-виробничих запасів при їх вибутті:

- по середньої собівартості;
- за собівартістю перших за часом придбання матеріально-виробничих запасів (спосіб ФІФО);
- за ціною продажу із застосуванням середнього відсотка націнки (для роздрібної торгівлі).

Для підтримки способів оцінки ФІФО на рахунках обліку матеріально-виробничих запасів ведеться партійний облік. Різні способи оцінки можуть застосовуватися незалежно для кожної організації.

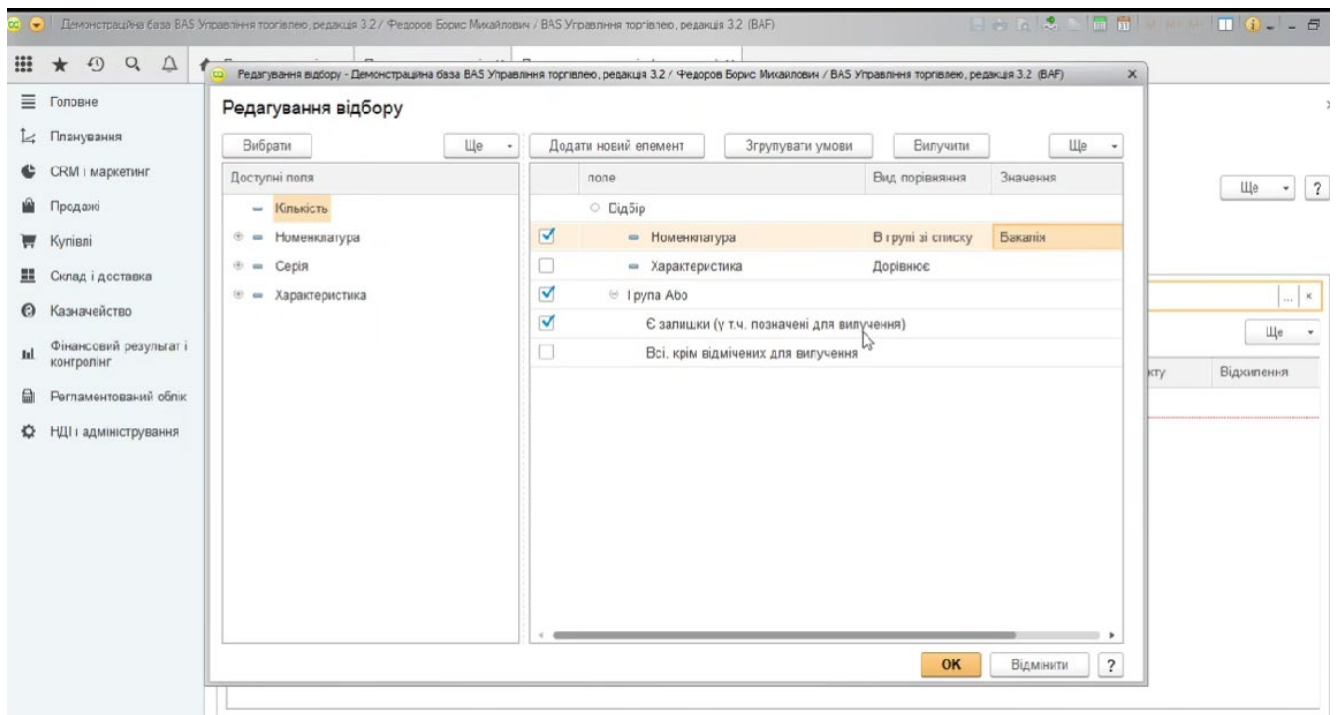

Рис. 1.6. Облік товарів на складі BAS Бухгалтерія

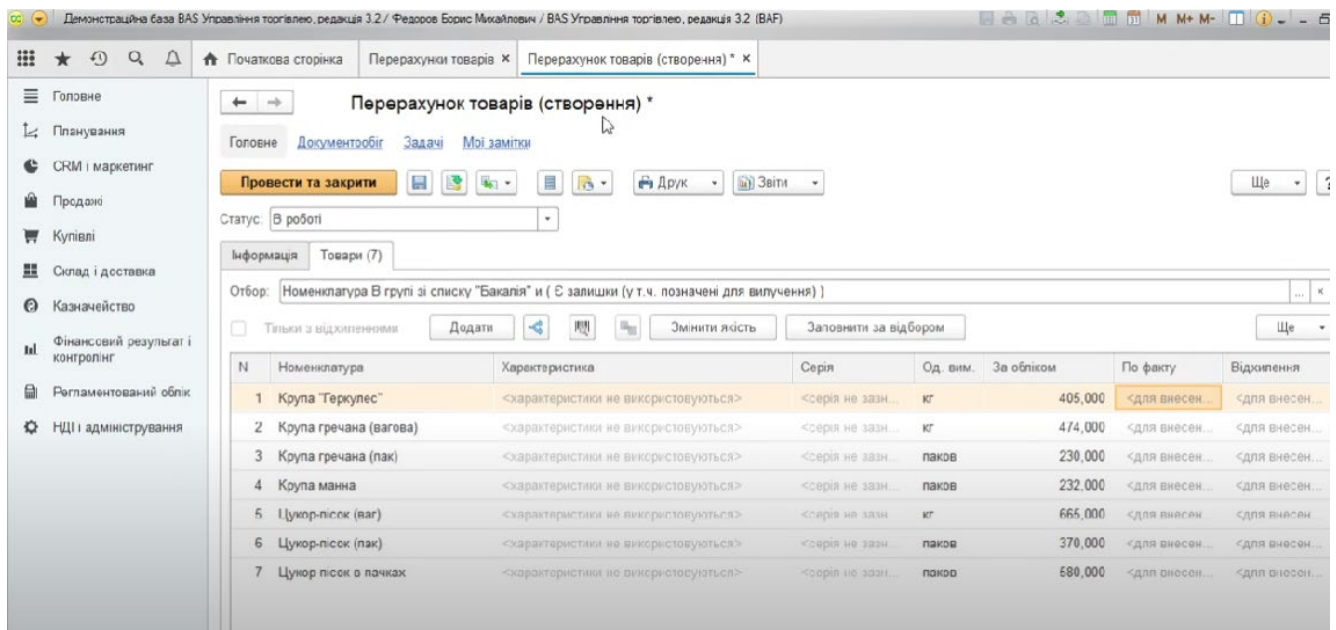

Рис. 1.7. Облік товарів на складі BAS Бухгалтерія

Методика ведення виробництва в BAS Бухгалтерія зводиться до накопичення прямих та непрямих затрат по готовій продукції, а в кінці місяця

розподіленням всіх непрямих затрат на конкретну номенклатурну групу та розрахунок собівартості.

Загальну схему обліку виробництва можна відобразити так:

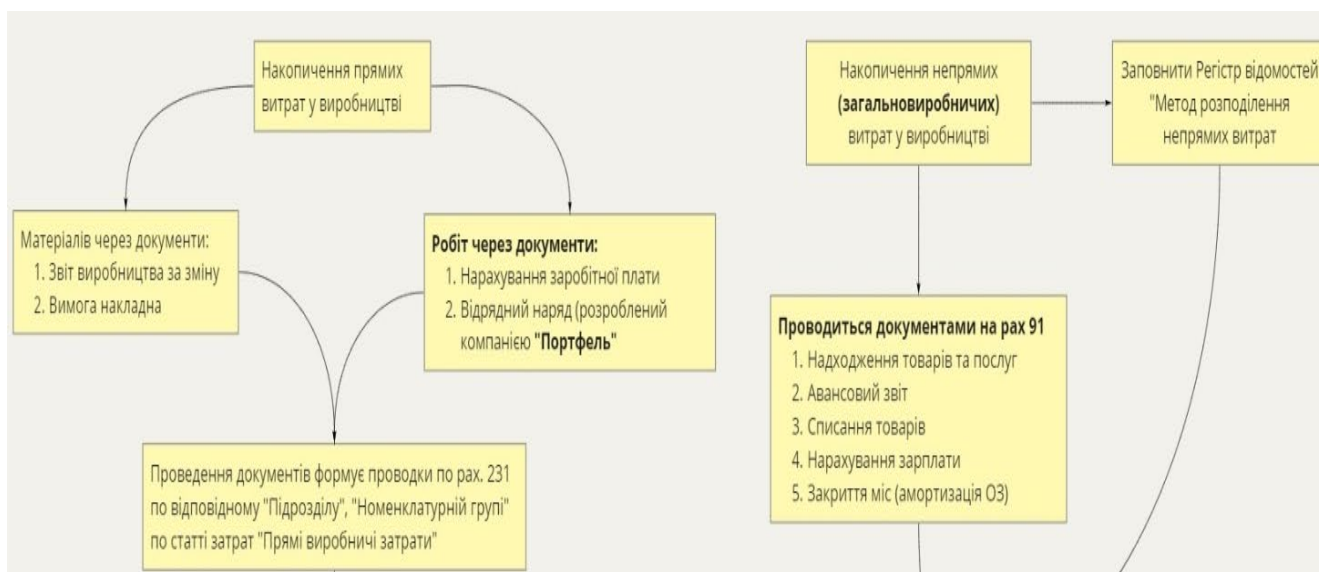

Рис. 1.7. Загальну схему обліку виробництва

Закриття місяця

Документ «Закриття місяця» знаходиться в розділі «Операції» – «Закриття періоду» – «Закриття місяця». Він складається з переліку регламентованих операцій бухгалтерського та податкового обліку. Зокрема операція, яка формує собівартість, називається «Розрахунок і коригування собівартості продукції (послуг)».

Для розрахунку коректної собівартості потрібно перепровести документи, щоб партії матеріалів у виробництво підтягувалися по хронології.

← → ☆ Закриття місяця ТД00-000001 від 31.03.2021 12:00:00 🔗 ×

Провести та закрити Ще ?

Номер: ТД00-000001 Дата: 31.03.2021 12:00:00

Організація: Пілот ТД

Список	БО	ПО
⊕ Нарахування амортизації	☐	☐
⊕ Переоцінка валютних коштів	☐	☐
⊕ Розподіл ТЗВ	☐	☐
⊕ Коригування фактичної вартості номенклатури	☐	☐
⊕ Списання витрат майбутніх періодів	☐	☐
⊕ Розрахунок і коригування собівартості продукції (послуг)	☒	☐
⊕ Регламентні операції по бухгалтерському обліку	☐	☐
⊕ Технологічні операції по податковому обліку	☐	☐

Рис. 1.7. Закриття місяця BAS Бухгалтерія

Функціональні можливості "Bas Бухгалтерія"

Облік «від документа» і типові операції

Основним способом відображення господарських операцій в обліку є введення документів конфігурації, відповідних первинним бухгалтерським документам. Крім того, допускається безпосереднє введення окремих проводок. Для групового введення проводок можна використовувати типові операції – простий інструмент автоматизації, користувач може легко і швидко налаштувати.

Ведення обліку діяльності кількох організацій

За допомогою «Bas Бухгалтерія " можна вести бухгалтерський та податковий облік господарської діяльності кількох організацій. Облік по кожній організації можна вести в окремій інформаційній базі. Водночас "Bas Бухгалтерія" надає можливість ведення бухгалтерського та податкового обліку кількох організацій у загальній інформаційній базі (причому в ролі окремих організацій можуть виступати індивідуальні підприємці). Це зручно, якщо їх господарська діяльність тісно пов'язана між собою: можна використовувати загальні списки товарів, контрагентів (ділових партнерів), працівників, складів (місць зберігання) і інші, а обов'язкову звітність формувати роздільно.

Складський облік

По складах може вестися кількісний або кількісно-сумовий облік. У першому випадку оцінка товарів і матеріалів для цілей бухгалтерського обліку не залежить від того, з якого складу вони отримані. Складський облік може бути відключений, якщо в ньому немає необхідності.

У «BAS Бухгалтерія» реєструються дані інвентаризації, які автоматично звіряються з даними обліку. На підставі інвентаризації відображається виявлення надлишків і списання нестач.

Для кожного складу може бути визначено матеріально відповідальну особу. Одночасно для одного складу може бути призначена одно відповідальна особа;

історія призначення відповідальних осіб зберігається. Інвентаризацію запасів можна зробити як за складом, так і за матеріально відповідальною особою.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса»

ПрАТ «Лантманнен Акса», зареєстроване 06.02.1996 та розташоване за адресою: м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд. 3, 08300 (Київська область). Генеральним директором ПрАТ «Лантманнен Акса» є Червак Ігор Іванович.

Зареєстрований капітал становить: 63 262 257,45 грн.

Основними видами діяльності за КВЕД є (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Основні види діяльності за КВЕД ПрАТ «Лантманнен Акса»

Код	Вид діяльності
10.61.	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості
10.85	Виробництво готової їжі та страв
46.39	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

АХА є міжнародним брендом, який розпочав свою історію діяльності у 1890 році у Швеції, є складовою великого скандинавського холдингу «Lantmännen».

Lantmännen є лідером Північної Європи в галузі сільського господарства та виробництва харчових продуктів, біоенергетики, машинобудування. При виробництві харчових продуктів «Lantmännen» використовує принципи роботи, зокрема, високу якість і натуральність сировини, не використання в процесах виробництва штучних добавок і консервантів. Символом

великого скандинавського холдингу Lantmännen є паросто, що перекладається як СИМВОЛ ЖИТТЯ.

Рис. 2.1. Зображення логотипу скандинавського холдингу «Lantmännen»

Основною продукцією, яку виробляє скандинавський холдинг «Lantmännen» є: пластівці, каші, граноли, фігурки і батончики.

Особлива увага холдинг «Lantmännen» приділяється контролю якості, що розпочинається з моменту вибору сировини та виходу готової продукції.

Рис. 2.2. Продукція компанії ПрАТ «Лантманнен Акса»

Процес виробництва «Lantmännen» являється закритим і автоматизованим, а замірювання основних органолептичних та фізико-хімічних показників продукції на виробництві відбувається кожні півтори години. Продукція Підприємства відрізняється високою якістю. Системи менеджменту ПрАТ «Лантманнен Акса» оцінені та сертифіковані у відповідності до вимог міжнародного стандарту FSSC 22000.

Продукція Лантманнен випускається під брендами: START, AXA, Bonjour, FINN CRISP, GoGreen, Vaasan, Kungsörnen, Gooh, Schulstad

Логотип:

Рис. 2.3. Зареєстрований логотип ТМ «АХА»

Річний оборот компанії Lantmannen становить більше ніж 3 мільярди доларів США. Над задоволенням потреб і запитів споживачів компанії працюють близько 10 000 людей у 18 країнах світу, де відкрито представництва концерну.

Основним ринком збуту продукції Товариства є Україна. Збут продукції здійснюється через великі торгові мережі та мережу дистриб'юторів. Основними покупцями продукції Товариства в Україні є ТОВ «АТБ-Маркет», ТОВ «АШАН Україна Гіпермаркет », «Білла-Україна ПІ», ТОВ «НОВУС Україна» та інші.

Товариство поставляє продукцію на експорт - до Данії, Росії, Естонії, Латвії, Чехії, Молдови, Казахстану, Узбекистану, Киргизії, Грузії, Азербайджану, Білорусії, Armenії, Турції, Китаю, ОАЕ, Гамбії, Йорданії, Тайваню (Гонконгу). Серед

основних постачальників сировини та пакувальних матеріалів можна виділити: ТОВ «АГРОПРОД СТАНДАРТ», ТОВ «Альтера Ацтека Мілінг Україна», ТОВ «Галфрост», ПП «Глобалкакао», ТОВ «Демар Плюс» та інші.

Щодо інвестицій, у 2000 році ПрАТ «Лантманнен Акса Україна» інвестувала \$ 15 млн. в модернізацію заводу з виробництва готових сніданків в Борисполі. «Лантманнен Акса Україна» придбала на завод лінію з фасування каш в пакетики, в 2014 році - нову пакувальну машину для фасування в пакети. Також була встановлена лінія з виробництва хрустких мюслів «АХА», лінія для виробництва сніданків START – інтерв'ю з Ігор Червак.

В підпорядкуванні фінансового директора: бухгалтерія на чолі з головним бухгалтером, планово-економічний відділ та медпункт. В підпорядкуванні комерційного директора: відділ збуту і маркетингу, відділ постачання та фірмовий магазин. В підпорядкуванні головного інженера: лабораторія, головний енергетик, головний механік та начальник котельної.

Відділ бухгалтерії займається організацією і обліком фінансово-господарської діяльності на підприємстві. Формуванням облікової політики відповідно до законодавства про бухгалтерський облік, виходячи зі структури й особливостей діяльності підприємства, необхідності забезпечення його фінансової стійкості. Формування і своєчасне надання повної і достовірної бухгалтерської інформації про діяльність підприємства, його майнове положення, прибутки й витрати. Розробка і здійснення заходів, спрямованих на зміцнення фінансової дисципліни. Облік майна, зобов'язань і господарських операцій, надходжень основних коштів, товарно-матеріальних цінностей.

Основними завданнями організації обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса» є такі:

- своєчасне, повне та достовірне відображення всіх факторів господарської діяльності підприємства;
- обробка даних за використанням відповідних процедур та методів відповідно до вихідної інформації;

– складання фінансової звітності на основі обробленої інформації.

Організація обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса» займається керівництво підприємства, яке самостійно визначає послідовність облікової політики, яка являє собою сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Головний бухгалтер керує бухгалтерським персоналом підприємства.

Господарський облік ПрАТ «Лантманнен Акса» веде бухгалтерська служба (відділ) на чолі з головним бухгалтером.

Організація бухгалтерського обліку на ПрАТ «Лантманнен Акса» визначається наказом про облікову політику, яка є сукупністю принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання звітності. Керівництво працівниками бухгалтерії на підприємстві здійснює головний бухгалтер.

Бухгалтерський облік на ПрАТ «Лантманнен Акса» здійснює бухгалтерія підприємства служба (відділ) на чолі з головним бухгалтером.

Склад бухгалтерії ПрАТ «Лантманнен Акса» наведено на рисунку (рис. 2.4).

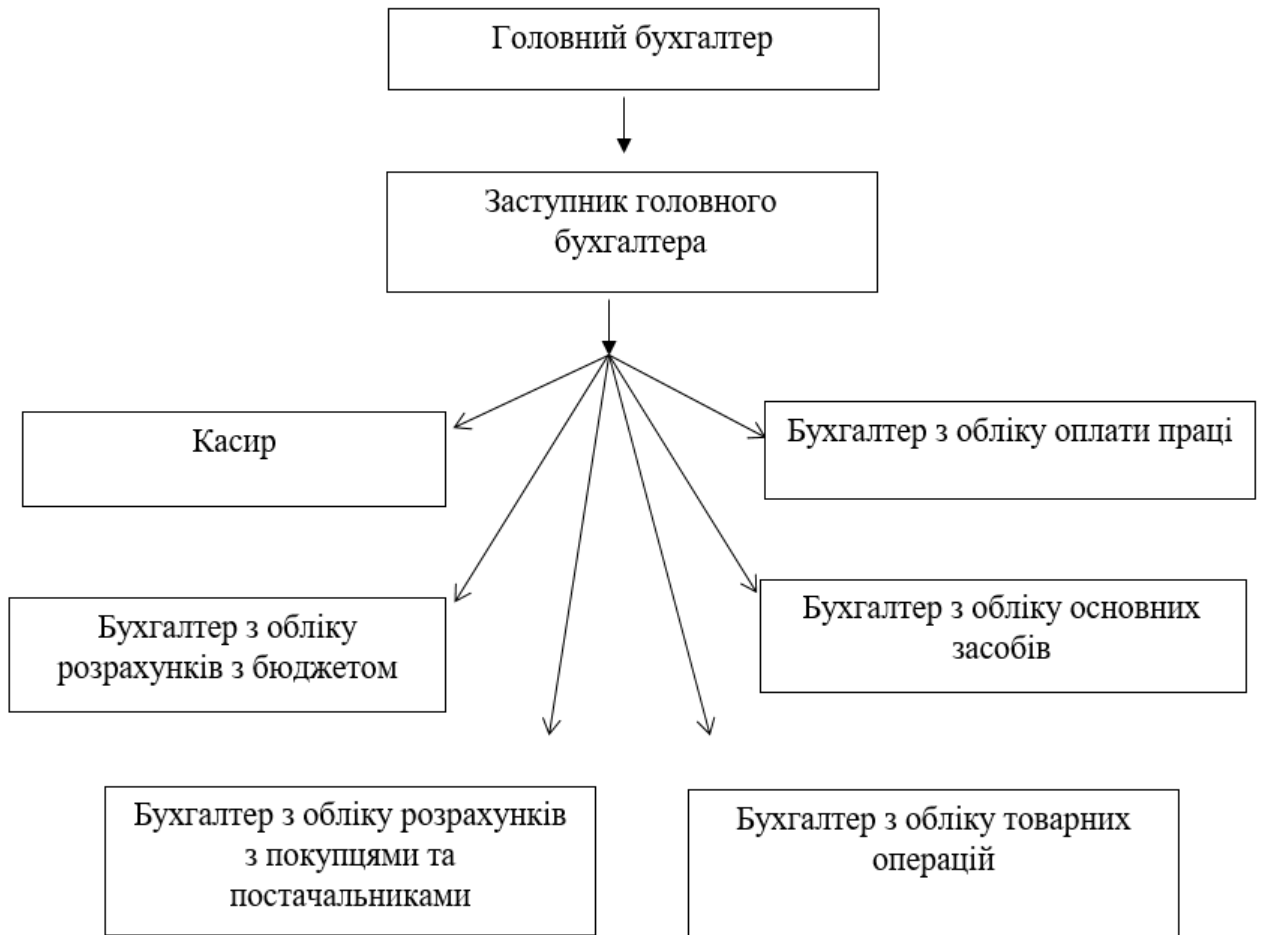

Рисунок. 2.4. Структура бухгалтерії ПрАТ «Лантманнен Акса»

Головний бухгалтер ПрАТ «Лантманнен Акса»:

- забезпечення ведення бухгалтерського обліку з дотриманням принципів єдиного підходу, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей господарської діяльності та техніки обробки бухгалтерських даних;
- оорганізація роботи бухгалтерських служб та контроль відображення всіх господарських операцій на рахунках;
- вимагати від відділів, служб і персоналу суворого дотримання процедур реєстрації та оригіналу документації;

- вживати всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованим і непомітним виправленням записів у вихідних документах та облікових реєстрах та зберігати оброблені документи, реєстри та звіти на визначений термін;

- забезпечити складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, своєчасно підписати та подати її користувачеві;

- вжити заходів для надання повної, правдивої та достовірної інформації про фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки бізнесу;

- брати участь у підготовці та поданні інших періодичних звітів, які потребують підпису головного бухгалтера згідно з положеннями та затвердженими формами та інструкціями;

- узгодити з власниками (керівниками) підприємства перерахування податків та платежів іншим кредиторам відповідно до договірних зобов'язань, передбачених законом;

- контролювати ведення касових операцій та розумно та ефективно використовувати матеріали, трудові та фінансові ресурси;

- брати участь у інвентаризації підприємств, реєструвати матеріали, пов'язані з нестачею, та відшкодовувати підприємствам збитки, завдані нестачею, крадіжкою та пошкодженням;

- забезпечує перевірку бухгалтерського стану філій, представництв, офісів та інших окремих підрозділів;

Організація складання пропозицій для власників (керівників) за участю:

- визначити облікову політику підприємства, внести зміни до обраної облікової політики, вибрати форми обліку, які враховують діяльність підприємства та методику обробки облікових даних;

- розробка систем і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткових систем обліку та аналізу облікових реєстрів, звітності та контролю господарських операцій;

- визначення прав працівників на підписання первинних та зведених бухгалтерських документів;
- вибрати оптимальну структуру та чисельність персоналу для бухгалтерського обслуговування, підвищити професійний рівень бухгалтерів, надати їм довідкові матеріали;
- удосконалити інформаційні системи управління та спосіб передачі обробленої інформації виконавцям;
- впровадити автоматизовану систему обробки даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей підприємства або вдосконалення існуючої системи;
- виділити окремі баланси для філій, представництв, офісів та інших незалежних підрозділів бізнесу та включити їх показники до фінансової звітності бізнесу.

Відповідно до вимог законодавства України про призначення та звільнення з посади бухгалтера наказує генеральний директор підприємства за поданням головного бухгалтера. Бухгалтери підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру підприємства.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності наліз виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса»

Виробничо-господарська діяльність досліджуваного підприємства характеризується рядом показників, що розкривають досягнутий рівень виробничих процесів та надають оцінку результатів роботи підприємства.

Техніко-економічні показники дозволяють оцінити операційні процеси, організацію виробництва, технічний стан, продуктивність праці, матеріаловіддачу, матеріаломісткість, середньорічну вартість, рентабельність.

Відповідно проведених результатів аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств залежить подальший розвиток. На основі розрахованих показників управлінці мають змогу робити висновки щодо можливості підвищення

ефективності роботи, удосконалення структури виробництва, оцінити доцільність вкладення ресурсів в роботу компанії.

Основною функцією здійснення економічного аналізу виробничо-господарської діяльності сучасного підприємства є пошук нових шляхів зростання ефективності операційних процесів, формулювання необхідних заходів по використанню резервів господарської діяльності, що базується на передовому досвіді досліджень і результатів наукової практики.

Таблиця 2.1

Основні показники результативності діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Роки		Абсолютне відхилення, +/-	Темп росту, %
			2020	2021		
1	3	4	5	6	7	8,00
1	Випуск продукції у діючих цінах	тис.грн.	655 360	698 832	43 472	106,63
2	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис.грн.	574 979	582 360	7 381	101,28
3	Валовий прибуток	тис.грн.	195 346	162 119	-33 227	82,99
4	Чисельність працюючих	осіб	240	245	5	102,08
5	Фонд оплати праці працівників	тис.грн.	84 734	80 322	-4 412	94,79
6	Середньомісячна заробітна плата працівників	тис.грн.	29	27	-2	92,86
7	Середньорічна продуктивність праці працівників	тис.грн./осіб	2 731	2 852	122	104,46
8	Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн.	108 332	107 991	-341	99,69
9	Віддача основних засобів	грн. / грн.	6,05	6,47	0,42	106,97
10	Середньорічні залишки оборотних засобів	тис.грн.	213 250	166 986	-46 264	78,31
11	Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	об.	3,07	4,18	1,11	136,18

12	Власний капітал	тис.грн.	155 147	169 381	14 234	109,17
13	Матеріальні витрати	тис.грн.	293 298	329 649	36 351	112,39
14	Матеріаловіддача	грн./грн.	2,23	2,12	-0,11	94,87
15	Матеріаломісткість	грн./грн.	0,45	0,47	0,02	105,40
16	Середньорічна вартість активів	тис.грн.	295 963	341 035	45 072	115,23
17	Матеріальні витрати	тис.грн.	293 298	329 649	36 351	112,39
18	Чистий дохід від реалізації продукції	тис.грн.	574 979	582 360	7 381	101,28
19	Собівартість реалізованої продукції	тис.грн.	379 633	420 241	40 608	110,70
20	Витрати на 1 гривню реалізованої продукції	коп.	66,03	72,16	6,13	109,29
21	Чистий прибуток	тис.грн.	35 103	14 234	-20 869	40,55
22	Рентабельність власного капіталу	%	22,63	8,40	-14	-
23	Загальна рентабельність (активів)	%	11,86	4,17	-8	-

Розрахувавши техніко-економічні показники господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки можемо зробити наступні висновки, що випуск продукції у діючих цінах зріс на 43 472 тис. грн. (або на 6,63%), в основному за рахунок зростання обсягів випуску продукції та зростання цін на придбання сировини, відповідно в 2021 році чистий дохід ПрАТ «Лантманнен Акса» від реалізації продукції зріс в порівнянні з 2020 роком на 7 381 тис. грн. (1,28%). У 2021 році чисельність працівників зросла на 36 осіб (або на 17,65 %). Фонд оплати праці досліджуваного підприємства зменшився на 4 412 тис. грн. у зв'язку з економією фонду оплати праці у 2021 році.

Як свідчить проведений аналіз роботи досліджуваного підприємства, середньорічна продуктивність праці на 1 працівника у 2021 році зросла на 122 тис.

грн. (4,46%) внаслідок нарощування обсягів випуску продукції. Позитивним фактором в роботі ПрАТ «Лантманнен Акса» є зростання у 2021 році середньорічної оплати праці працівників зменшилась на 2 тис. грн. внаслідок зменшення фонду оплати праці, а також економії бюджету підприємства.

В 2021 році зменшилась середньорічна вартість основних засобів на -341 тис. грн. (0,31 %). Віддача основних засобів ПрАТ «Лантманнен Акса» зросла на 6,97% внаслідок нарощування обсягів виробництва. Середньорічні залишки оборотних коштів у звітному році ПрАТ «Лантманнен Акса» збільшились на 46 264 тис. грн. (21,69%). Коефіцієнт оборотності обігових коштів у 2021 році порівняно з 2020 роком зросла на 36,18 %. Середньорічна вартість активів ПрАТ «Лантманнен Акса» зросла на 45 072 тис. грн. (15,23 %).

Власний капітал досліджуваного підприємства у 2021 році зріс на на 14 234 тис.грн. (9,17%). Собівартість реалізованої продукції ПрАТ «Лантманнен Акса» збільшилась на 40 608 тис. грн. (на 10,7%), що зумовлено збільшенням операційних витрат.

В 2021 році порівняно з 2020 роком витрати на 1 гривню реалізованої продукції зросли на 6,13 коп. (9,29%). Матеріальні витрати ПрАТ «Лантманнен Акса» зросли на 36 351 (12,39)% внаслідок збільшення обсягів випуску та реалізації продукції. В звітному році чистий прибуток (збиток) досліджуваного підприємства змнився на 20 869 тис. грн. Рентабельність власного капіталу у 2021 році зменшилась на 14%. Рентабельність активів (загальна) у 2021 році зменшилась на 8 % внаслідок зменшення чистого прибутку ПрАТ «Лантманнен Акса».

2.3. Методологічні та практичні основи аналізу наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса»

В процесі проведення дослідження аналізу наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки доцільно вивчити фінансову звітність досліджуваного підприємства, зокрема, форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та Форму №5 «Примітки до річної фінансової

звітності», провести аналіз забезпечення запасами ПрАТ «Лантманнен Акса». Основним завданням проведення економічного аналізу запасу є дослідження вартісних показників та проведення розрахунків ряду економічних показників з метою відображення інформації, зробити необхідні висновки, сформулювати пропозиції з метою покращення стану обортності запасів. Розрахунок показників запасів проводимо на основі обраної актуальної економічної моделі проведення факторного аналізу, що застосовується з метою загального аналізу виробничо-господарської діяльності досліджуваного підприємства, пошук та класифікація факторів, що здійснюють вплив на явища та процеси, з метою виявлення причинно-наслідкового зв'язку, що впливає на зміну економічних показників виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса».

Проведемо дослідження аналізу структури запасів ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки (таблиця 2.2.)

Таблиця 2.2

Структура запасів ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

Джерело розрахунку	№	Показник	2020 р.	Питома вага, %	2021 р.	Питома вага, %	Абсолютне відхилення, +/-
1	2	3	4	5	6	7	8
Ф5 Примітки до річної фінансової звітності	1	Сировина і матеріали, тис.грн.	12027	28,72	19977	32,86	3850
Ф5 Примітки до річної фінансової звітності	2	Незавершене виробництво, тис.грн.	3 122	7,45	8 453	13,91	1019
Ф5 Примітки до річної фінансової звітності	3	Готова продукція, тис. грн.	24 128	57,61	26 053	42,86	1925
Ф5 Примітки до річної фінансової звітності	4	Тара, тис. грн.	523	1,25	676	1,11	-47
Ф5 Примітки до річної фінансової звітності	5	Запасні частини, тис. грн.	2 081	4,97	5 630	9,26	1211
Ф1 р.1101 Баланс (Звіт про фінансовий стан)	6	Запаси, тис. грн.	41 881	100,00	60 789	100,00	7 958

Дослідивши економічні показники структури та динаміки запасів за 2020-2021 роки ПрАТ «Лантманнен Акса», можемо зробити наступні висновки наведені нижче.

Вартісний показник запасів, зазначених у формі № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (код рядка 1100). Доцільно провести порівняльний аналіз за 2020 та 2021 роки. У 2020 році вартість запасів становила 41 881 тис. грн, однак у 2021 році вартість запасів зросла до 60789 тис. грн. (або на 7 958 тис. грн.). Запаси по статті «Сировина і матеріали» в 2020 році становили 12 027 тис. грн., однак у 2021 році зазначений показник теж зріс до 19 977 тис. грн. Питома вага у загальній вартості запасів, то за 2020 рік становила 28,72%, а за 2021 рік питома вага в загальній структурі зросла до 32,86%. В процесі проведення аналізу та порівнюючи питому вагу в загальній структурі інших видів запасів, саме запаси по статті «Сировина і матеріали» займали значну частку від всієї вартості запасів ПрАТ «Лантманнен Акса». Зростання вартості виробничих запасів по статті «Сировини і матеріалів», що може свідчити про те, що зростання показника оборотних запасів в 2021 році, що свідчить про зменшення вартості грошових коштів пов'язаних з даною статтею та зростанням ліквідної частини в загальній структурі оборотних активів. Що свідчить про стійкість фінансового стану ПрАТ «Лантманнен Акса». Зростання виробничих запасів по статті «Сировини і матеріалів», означає, що вони у звітному 2021 році менше псувалися у порівнянні з 2020 роком, тобто було зменшено понесених складських витрат у звітному періоді, що є позитивним фактором в роботі ПрАТ «Лантманнен Акса».

Необхідно відмітити, що відповідно до Форми №5 Примітки до річної фінансової звітності ПрАТ «Лантманнен Акса» у 2021 році значна частина по статті «Сировина і матеріали» передавались під заставу забезпечення відсоткових кредитів і позик, розрахувавши частку в загальній структурі виробничих запасів по статті «Готова продукція», що становила у 2021 році 42,86 %, а у 2020 році 57,61%, можемо прорахувати суму запасів по статті «Готова продукція», що були передавались у заставу.

Запаси по статті «Незавершене виробництво» та «Запасні частини» становлять 13,91% та 9,26% відповідно у 2021 році.

Аналіз показників ефективності використання сировини і матеріалів на ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки можемо дослідити та провести аналіз в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз показників ефективного використання сировини і матеріалів на
ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

№	Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, +/-
1	Матеріаломісткість	0,45	0,47	0,02
2	Матеріаловіддача	2,23	2,12	-0,11
3	Коефіцієнт оборотності запасів	5,09	2,75	-2,34
4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,29	1,67	0,38

Як свідчать дані проведеного аналізу, матеріаловіддача у 2021 році зменшилась порівняно з 2020 роком на 0,11%. Що свідчить про те, що величина одержаного чистого доходу на 1 гривню вартості запасів «Сировини і матеріалів» у 2021 році зменшилась на 11 копійок. Матеріаломісткість то у 2021 році відповідно 2020 року вона зростає з 45 копійок до 47 копійок у 2021 році, тобто на 0,2%. Це є неефективним результатом для досліджуваного ПрАТ «Лантманнен Акса», адже зменшення показника матеріаловіддачі та зростання матеріаломісткості чистого доходу свідчить про зниження ефективності виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса». Стосовно коефіцієнта співвідношення оборотних активів з необоротними ПрАТ «Лантманнен Акса», можемо зробити висновок, що на досліджуваному підприємстві спостерігається ситуація, частка необоротних активів в структурі активів ПрАТ «Лантманнен Акса» висока, порівняно з оборотними активами. Що означає, що ПрАТ «Лантманнен Акса» має «важку»

структуру активів підприємства. Досліджуване ПрАТ «Лантманнен Акса» має значну вартість постійних витрат у періоді, що впливає на зміну доходу від реалізації продукції.

Щодо аналізу впливу витрат на формування сировини і метріалів, то детальна інформація наведена у таблиці 2.4, розглянемо її детальніше.

Таблиця 2.5

Аналіз впливу витрат на формування запасів
на ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки

Джерело	№	Показник	2020 р.	2021 р.	Абсолютне відхилення, +/-	Темп зміни %
Ф2 р.2500	1	Матеріальні витрати, тис.грн.	293 298	329 649	36 351	112,39
Ф2 р.2150	2	Витрати на збут, тис.грн.	94635	94030	-605	99,36
Ф2 р.2130	3	Адміністративні витрати, тис.грн.	30726	36700	5 974	119,44

В результаті проведеного аналізу в таблиці 2.5 показників ефективного використання сировини і матеріалів на ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2020-2021 роки відповідно понесених постійних витрат досліджуваного підприємства, порівнюючи дані 2020 року та 2021 року з таблиці 2.3. У 2021 році спостерігаємо тенденцію до зростання матеріальних витрат. Так, в 2021 році витрати по статті «Адміністративні витрати» зросли на 5 974 тис.грн. (19,44%), витрати по статті «Витрати на збут» у 2021 році також знизилась на 19,44%. Зазначений темп зростання постійних витрат може вплинути на негативний фінансовий стан на досліджуваному підприємстві, що в довгостроковій перспективі здатне значно зменшити величину чистого доходу ПрАТ «Лантманнен Акса». Матеріальні витрати у 2021 році порівняно з 2020 роком значно зросли на 36 351 тис. грн. (або 12,39%).

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ

3.1 Теоретичні аспекти аудиту наявності, стану та використання запасів

Предметом аудиту виробничих запасів є процеси та явища, відображені документально, пов'язані з рухом виробничих запасів, їх залишками, оцінкою тощо.

Метою аудиту запасів є висловлення аудиторської думки про те, чи складена фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах щодо визнання достовірності, відображення в фінансовій звітності інформації щодо наявності, руху та використання виробничих запасів суб'єктом господарювання відповідно до вимог нормативно правових актів та внутрішніх правил підприємства.

Для досягнення поставленої мети аудитору необхідно:

- оцінити внутрішній контроль, щодо доцільності придбання, збереження та використання запасів суб'єктом господарювання;
- визначити методи перевірки запасів та виконавців такої перевірки, та розробити послідовність аудиторських процедур по суті.

Доцільно розмежовувати частину аудиту певними напрямками.

Об'єктами аудиту виробничих запасів є:

- кількісне та якісне приймання запасів від постачальника, а також при внутрішньому переміщенні в міжцеховому напрямку, між матеріально відповідальними особами, складами та виробництвом.

До джерел інформації для проведення аудиту запасів можна віднести:

1. Установчі документи суб'єкта господарювання (наказ про облікову політику підприємства).
2. Первинні документи з обліку запасів: довіреність, лімітно-забірна картка, картка складського обліку матеріалів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, матеріальний звіт, рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна, акт закупки запасів, акт про брак та інші.
3. Облікові реєстри, які застосовуються для відтворення господарських операцій з обліку запасів (журнали № 3, 5, 5-А).

4. Акти і довідки минулих перевірок, аудиторські висновки та інші документи, які підсумовують результати контролю.

5. Звітність суб'єкта господарювання (Баланс (ф. № 1), Примітки до фінансової звітності (ф. № 5) та інші). Збираючи аудиторські докази під час аудиту запасів аудитори можуть застосовувати такі методи: перевірка; спостереження; опитування (формально, неформально, письмово, усно); підрахунки; підтвердження; аналітичні процедури.

При цьому досліджується повнота оприбуткування запасів за даними бухгалтерського обліку, їх відповідність за кількістю та якістю за даними супровідних приймальних документів і складених матеріально відповідальними особами, а також повнота оприбуткування запасів, які надійшли без супровідних документів;

- умови зберігання запасів і закріплення матеріальної відповідальності. Досліджується, чи відповідає стан складського господарства вимогам зберігання запасів (наявність ваг та час їх клеймування, обладнання складів полицями, шафами, контейнерами, протипожежним обладнанням). Закріплення матеріальної відповідальності перевіряється за даними договорів про матеріальну відповідальність, укладених між адміністрацією підприємства та конкретними працівниками;

- норми витрат сировини і матеріалів на виробництво та їх дотримання – перевіряється обґрунтованість затвердження норм та їх застосування в лімітно-забірних картках і відомостях на витрачання матеріалів;

- первинна документація з обліку запасів досліджується в частині достовірності відображених у ній господарських операцій; бухгалтерський облік та звітність вивчаються в частині достовірності даних щодо залишків та руху виробничих запасів, відображених у них;

- примітки до фінансової звітності. Досліджується інформація про методи оцінки запасів; балансову (облікову) вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; балансову (облікову) вартість запасів, відображених за

чистою вартістю реалізації, балансову (облікову) вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу, суму збільшення чистої вартості реалізації, за якою проведена оцінка запасів відповідно до п. 28 П(С)БО 9;

- брак та пошкодження запасів – досліджуються причини, які зумовили виникнення негативних явищ, розмір невиробничих витрат, встановлюються особи, винні в злодіянні шкоди;
- недостача цінностей та шкода, виявлені при інвентаризації, їх обґрунтованість і відповідальні особи – узагальнюється дослідження інших об'єктів, де виявлена шкода, перевіряється, чи підтверджується їх розмір даними бухгалтерського обліку та іншими зібраними доказами, наскільки правильно встановлену матеріальну відповідальність конкретних працівників і розмір їх відшкодування (рис. 3.1).

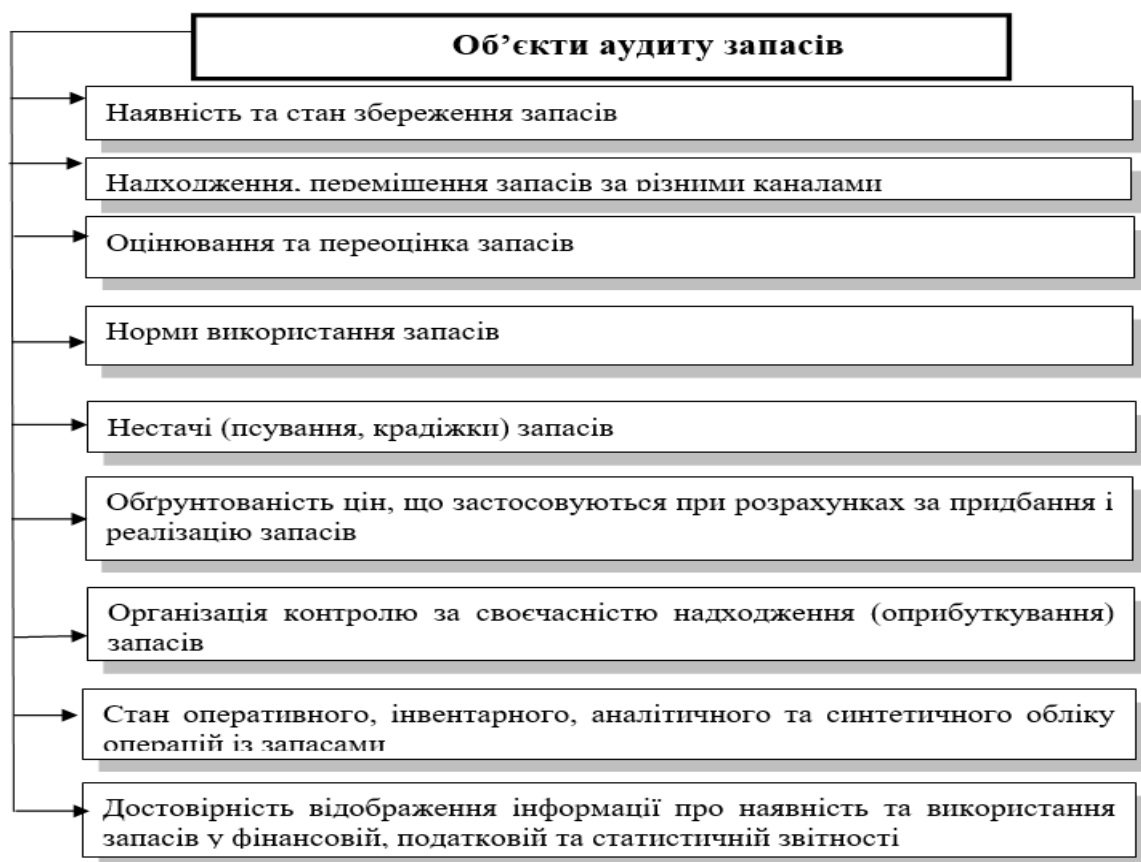

Рис.3.1. Об'єкти аудиту виробничих запасів

До об'єктів аудиту відносять групи запасів, та, крім того, операції пов'язані з отриманням, переміщенням та вибуттям запасів на підприємстві, їх оцінка, нормування, списання тощо.

Загальне визначення завдання аудиту запасів полягає у встановленні достовірності й повноти відображення в бухгалтерському обліку та звітності всіх господарських фактів відносно залишків і руху запасів (рис. 3.2).

9

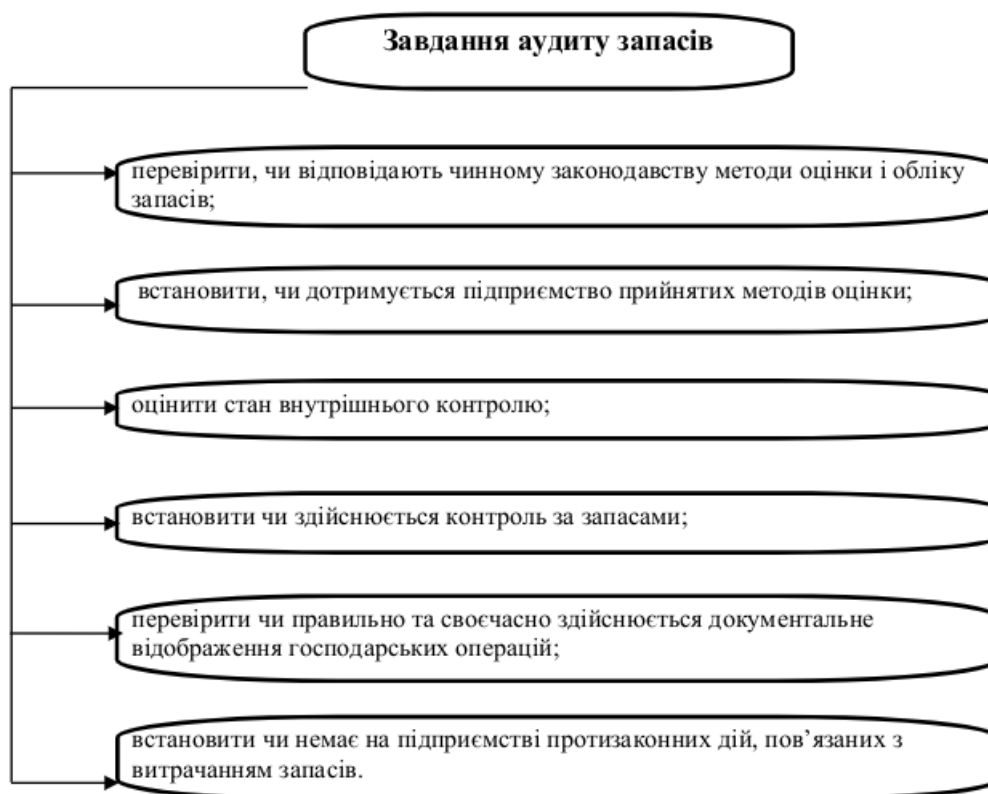

Рис. 3.2. Завдання аудиту виробничих запасів

Джерела інформації аудиту виробничих запасів являють собою предметну область дослідження. Це нормативні документи, облікова політика підприємства та джерела, в яких зафіксована інформація, що характеризує залишки і рух виробничих запасів.

При проведенні аудиту запасів джерела можуть мати як зовнішнє так і внутрішнє походження.

Внутрішні джерела інформації з аудиту запасів відображені на рисунку 3.3.

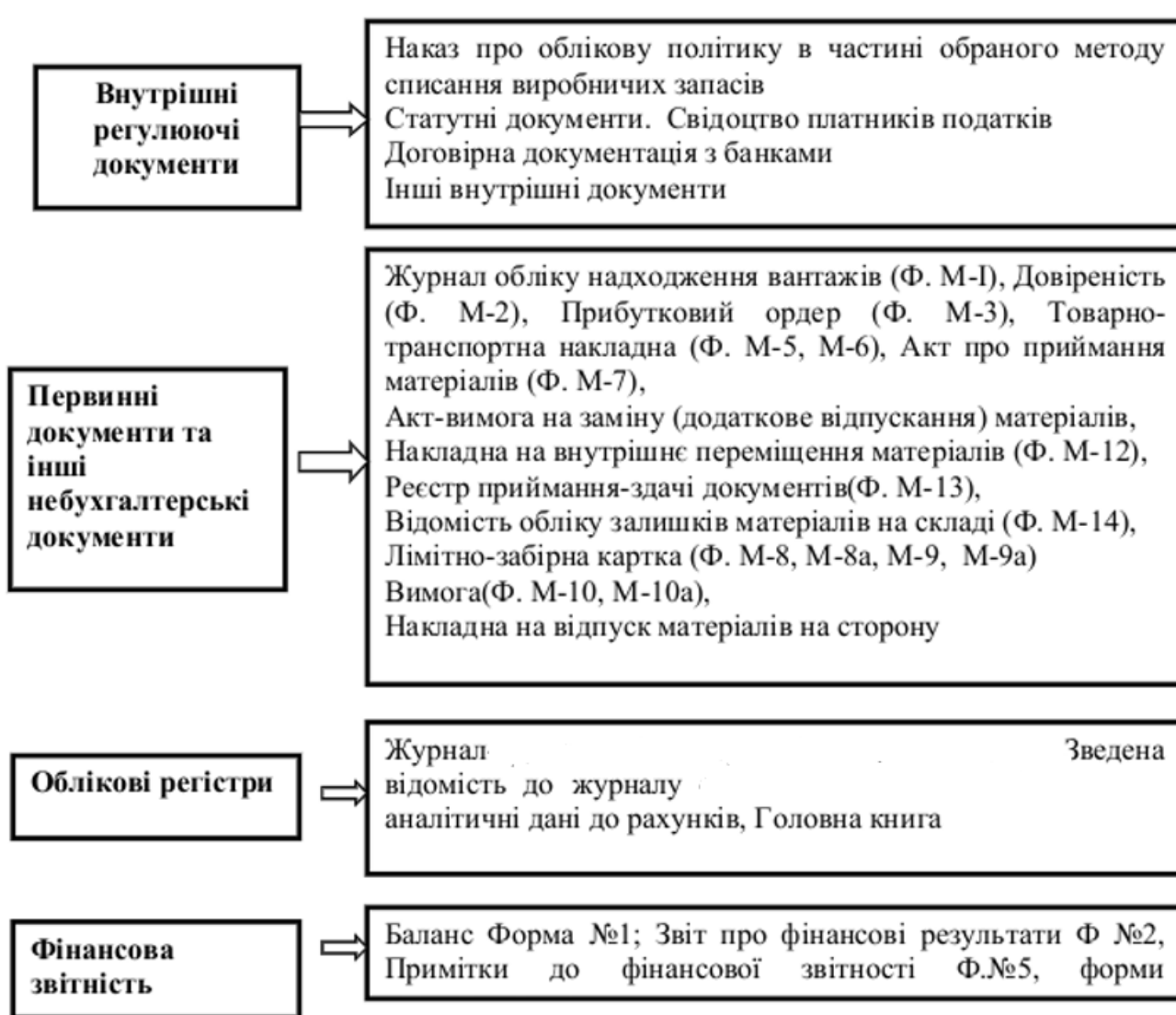

Рис. 3.3. Внутрішні джерела інформації з аудиту запасів

З метою належної підготовки до проведення аудиту виробничих запасів необхідно завчасно з'ясувати основні можливі порушення і зловживання, щоб передбачити в плані проведення аудиту необхідних аудиторських процедур та їх виконавців.

До основних видів таких порушень і зловживань щодо законності й достовірності відображення в обліку виробничих запасів можна віднести такі випадки: (рис. 3.4)

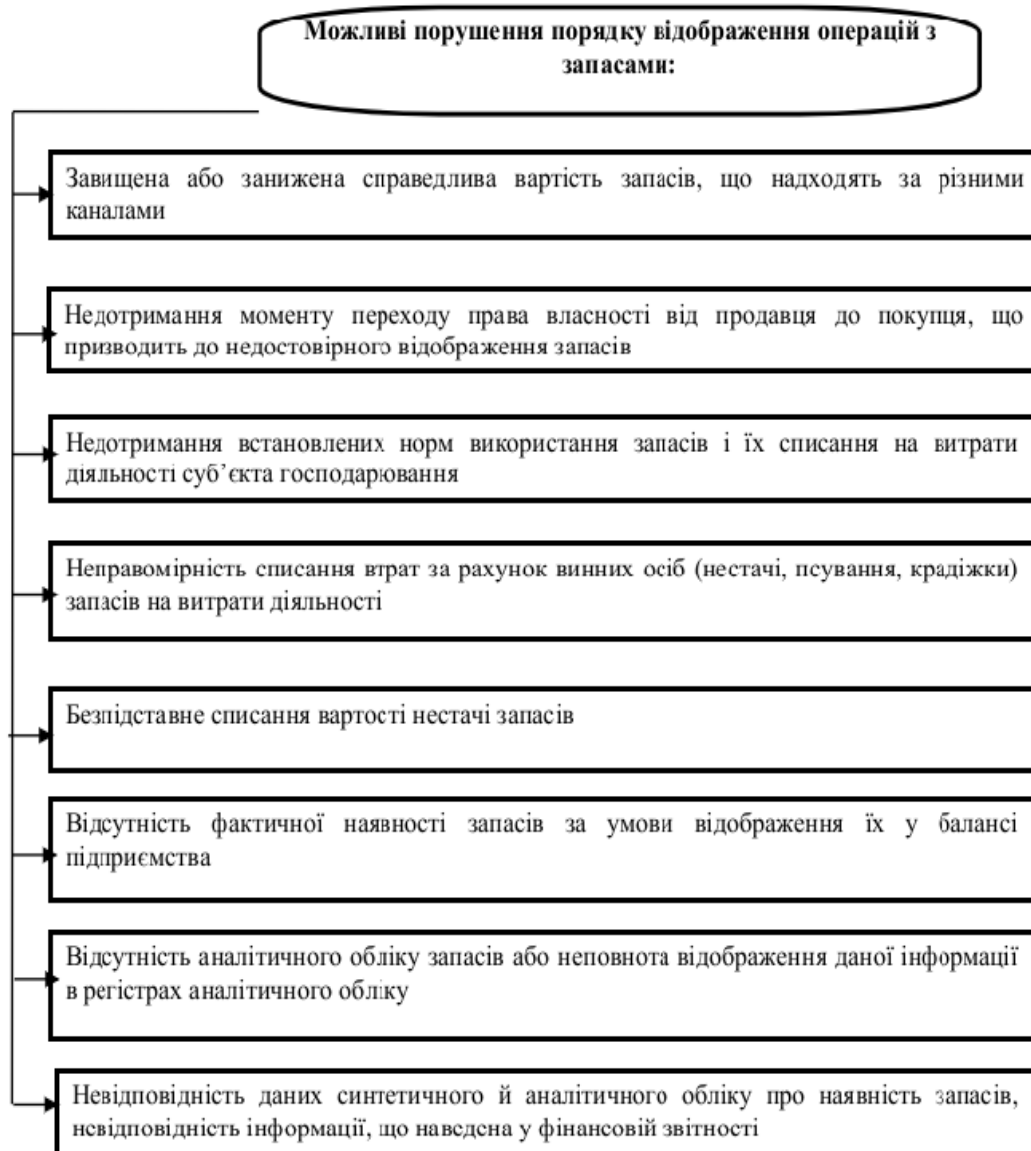

Рис. 3.4. Можливі порушення в обліку виробничих запасів

На початку проведення аудиторської перевірки аудитор повинен ознайомитися з діяльністю самого підприємства, працівниками тієї галузі де буде проводитися аудит і скласти приблизний план роботи.

Підприємство подає аудитору лист-пропозицію на проведення аудиту, де пропонує аудитору провести перевірку наявності та руху виробничих запасів.

Далі складається лист-зобов'язання про згоду на проведення аудиту.

При погодженні зі сторони аудитора між підприємством-клієнтом і аудитором складається договір на проведення аудиту.

Після цього аудитор складає план та стратегія аудиторської перевірки, також аудитор складає Листа-запевнення управлінського персоналу підприємства-замовника аудиторських послуг.

Після укладення договору на проведення аудиту починається процес безпосереднього планування аудиторської перевірки за укладеним договором. МСА 300 «Планування» визначає, що в основі розробки плану аудиторської перевірки знаходиться документ, який має назву «Загальна стратегія аудиту».

Після вибору загальної стратегії аудиту аудитор починає розробляти детальний план аудиту, де розглядаються питання, ідентифіковані під час вибору стратегії. При цьому аудитор бере до уваги необхідність досягнення цілей аудиту при ефективному використанні своїх ресурсів. Хоча, як правило, аудитор вибирає загальну стратегію до розробки детального плану аудиту, ці два види планування не є дискретним або послідовним процесом, а тісно пов'язані між собою, оскільки зміни в одному з них викликають відповідні зміни в іншому.

План аудиту - це документ, який за своїм змістом є більш деталізованим, ніж загальна стратегія аудиту. Зокрема, він розглядає характер, час та обсяг аудиторських процедур, які повинні виконуватися працівниками аудиторської фірми для отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів з метою зменшення аудиторського ризику до прийнятно низького рівня.

МСА 300 «Планування» визначає обов'язковість складання спеціального документа, який розкриває зміст запланованих робіт, тобто плану аудиту.

Значення аудиторської перевірки операцій з запасами організації має вагоме значення у процесі діяльності і оцінки ефективності функціонування підприємства

Операції із запасами є не такими складними, як чисельними, і для їх перевірки суцільним методом витрачається не виправдана кількість часу і праці. Тому, враховуючи оцінку стану обліку й внутрішнього контролю, аудитор може прийняти рішення щодо проведення вибіркової перевірки.

Методика аудиту виробничих запасів містить ряд етапів, порядок яких відображено в рис. 3.5.

Рис. 3.5. Етапи проведення аудиторської перевірки відображення в обліку запасів

Аудиторські процедури з проведення аудиту наявності запасів поділяються на процедури, що проводяться до, під час та після проведення інвентаризації.

Аудит наявності та стану збереження матеріальних запасів доцільно розпочати з ознайомлення з місцями зберігання матеріальних запасів, організацією складського господарства та станом складського обліку. Після цього визначається коло вибірки для проведення інвентаризації матеріальних запасів, а у випадках виявлення суттєвих відхилень проводиться суцільна перевірка по об'єктах і ділянках обліку, а також визначається коло вибірки аудиту з виробничими запасами.

Під час перевірки складського господарства необхідно звернути увагу на те:

1. Чи правильно розміщені матеріальні цінності на складах.
2. Чи перевіряється забезпеченість складів контрольними замками, пломбами, протипожежними засобами, ваговимірювальними приладами.
3. Чи перевіряється точність ваговимірювальних приладів.
4. Виявити своєчасність проведення санітарно-профілактичних заходів складських приміщень.

5. Чи оформлена матеріальна відповідальність осіб.
6. Чи мають завідуючі складами посадові інструкції про порядок ведення складського господарства та обліку.
7. Чи перевіряється відповідність складських приміщень вимогам збереження матеріальних цінностей від псування та розкрадання.
8. Вивчити порядок передачі складів після закінчення роботи охорони та приймання від неї.
9. Прослідкувати за порядком вивезення матеріальних цінностей з господарства. При цьому вивчити такі питання:
 - наявність та налагодження перепускної системи;
 - відповідність матеріалів, що вивозяться, даним що вказані в документах;
 - наявність та правильність ведення журналу вагаря.
10. Чи перевіряється правильність організації складського обліку, його достовірність, повнота та якість.

3.2. Організація проведення аудиту наявності, стану та використання запасів ПрАТ «Лантманнен Акса»

Під час проведеного дослідження нами було з'ясовано, що аудит запасів має бути невід'ємною частиною аудиторської перевірки та складається з комплексу взаємопов'язаних етапів.

Аудит запасів має проводитися у шість етапів:

1. Ознайомчий етап. Обираючи методику проведення аудиту запасів, аудитор знайомиться з суб'єктом господарювання, щоб зрозуміти концептуальну основу його фінансової звітності. Вважаємо, для того, щоб визначитися з процедурами, які будуть застосовуватися в процесі аудиту, аудитору потрібно провести оцінку систему внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку. Таким чином, оцінка системи внутрішнього контролю дозволить визначити, чи варто розширювати комплекс досліджень, або, протилежно, довіритися даним суб'єкта господарювання і провести тільки деякі процедури перевірки для підтвердження достовірності інформації системи внутрішнього контролю. Крім того, аудитор

повинен звернути увагу на облікову політику суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що перед проведенням аудиту запасів необхідно переглянути, як організовано їх бухгалтерський облік на підприємстві. Аудитор повинен переконатися, що облікова політика відповідає чинному законодавству та вимогам щодо обліку запасів. Він здійснює перевірку щодо з'ясування критеріїв визнання запасів, їх класифікації; перевірку щодо з'ясування методів оцінки запасів для списання їх у виробництво; перевірку щодо з'ясування організації аналітичного обліку запасів. В результаті аудитор готує план аудиту згідно МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності», в якому перераховуються етапи аудиту, склад аудиторських процедур для кожного етапу, виконавець процедур та період аудиту. На основі плану потім аудитор складає програму аудиту згідно МСА 300, де зазначає методи перевірки, тип, строк та обсяг аудиторських процедур.

2. Етап перевірки наявності та стану збереження запасів. З нашої точки зору, спочатку аудитор здійснює перевірку наявності запасів шляхом інвентаризації. Тому аудитор повинен здійснити перевірку щодо правильності проведення інвентаризацій на підприємстві і правильності відтворення їх результатів в обліку. Щоб контролювати процес якомога ефективніше, аудитор повинен бути присутнім на інвентаризації. Крім того, аудитор здійснює перевірку щодо регулярності проведення інвентаризації запасів та їх відповідності законодавству; перевірку щодо вірності оформлення результатів інвентаризації; перевірку щодо правильності класифікації запасів. Потім, на наш погляд, має відбуватися перевірка стану збереження запасів.

Аудитор здійснює перевірку щодо правильності зберігання запасів на складах; перевірку щодо існування договорів про повну матеріальну відповідальність, їх коректності та легальності; перевірку щодо відповідності приміщень складів вимогам щодо зберігання запасів від пошкоджень та крадіжок; перевірку щодо правильності організації та ведення обліку на складах.

3. Етап перевірки господарських операцій з запасами. Вважаємо, що під час даного етапу аудиторі необхідно перевірити правильність:

– формування первісної вартості запасів. Аудитору слід здійснити перевірку щодо правильності визначення первісної вартості запасів відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» (або МСБО 2 «Запаси») та наказу про облікову політику підприємства. Крім того, аудитор повинен звернути особливу увагу на запаси власного виробництва, вартість яких визначається згідно з НП(С)БО 16 «Витрати» (або МСБО 2 «Запаси»);

– оцінки запасів в обліку. Аудитору варто здійснити перевірку щодо оцінки запасів на момент надходження на підприємство; перевірку щодо оцінки запасів на момент списання їх; перевірку щодо переоцінки запасів.

Особливу увагу аудитору слід звернути на правильність оцінки запасів на дату балансу, яка відбувається згідно НП(С)БО 9 за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації, а за МСБО 2 – за собівартістю або чистою вартістю реалізації. Крім того, аудитору варто звернути особливу увагу на відповідність методу вибуття запасів, зазначеного в обліковій політиці, до того, який фактично застосовується до тієї або іншої групи запасів.

Слід мати на увазі, що для різних груп запасів можуть застосовуватися різні методи вибуття запасів; – відображення в обліку та документальне оформлення операцій щодо руху запасів. Під час аудиту надходження запасів аудитор здійснює перевірку щодо повноти оприбуткування запасів за даними бухгалтерського обліку; їх відповідність кількості та якості згідно з приймальними документами та складеними матеріально відповідальними особами, та, крім того, повноти оприбуткування запасів, отриманих без супровідних документів.

Вважаємо, що в процесі аудиту надходження запасів аудитору варто здійснити перевірку документів, які отримують під час надходження запасів, а саме: накладні про одержання товарів/робіт/ послуг, акти на списання основних засобів, засновницькі документи та інші. Під час аудиту вибуття запасів аудитору, з нашої точки зору, слід почати з перевірки видаткових документів, зокрема накладних, видаткових накладних, актів-вимог на відпуск матеріалів, накладних на внутрішнє переміщення, звітів виробництва тощо.

Особливу увагу під час аудиту вибуття запасів аудиторю слід звернути на відпуск запасів третім особам, варто перевірити підставу відпуску та умови продажу, при цьому здійснити перевірку даних первинних документів; – віднесення запасів на витрати підприємства.

Аудитору слід здійснити перевірку щодо правильності списання запасів на відповідний вид витрат. Оскільки запаси можуть відноситися на: виробництво (рах. 23), до загальновиробничих витрат (рах. 91), адміністративних витрат (рах. 92), витрат на збут (рах. 93), інших операційних потреб (рах. 94) тощо; – відображення запасів на рахунках бухгалтерського обліку. Аудитор повинен ретельно здійснити перевірку чи належним чином обліковуються запаси. Крім того, аудитору слід здійснити перевірку, наскільки вірно розподілені запаси за субрахунками.

4. Етап перевірки форм звітності на предмет достовірності відображення залишків на рахунках. На наш погляд, на даному етапі аудитору слід здійснити перевірку щодо організації синтетичного й аналітичного обліку запасів у відділі бухгалтерії суб'єкта господарювання та за матеріально відповідальними особами; перевірку щодо відтворення у звітності запасів за їх видами та відповідності даним синтетичного й аналітичного обліку. Під час кожного етапу аудиту, аудитору варто заносити всі результати перевірки до його робочої документації.

5. Етап підсумковий. На цьому етапі аудитор повинен зібрати всі його робочі документи, та потім за допомогою них сформулювати аудиторський звіт по результатам аудиту запасів.

6. Етап пропозицій. На даному етапі, з нашої точки зору, аудитору слід сформувати документ, що має назву рекомендаційний лист. В даному листі аудитор повинен зазначити помилки, що були виявлені під час перевірки, та способи їх вирішення. Крім того, аудитор в даному листі може запропонувати заходи вдосконалення, які зможуть покращити облік запасів, та зокрема господарську діяльність підприємства.

У нормативно-правових актах не зазначено методика проведення інвентаризації, а отже, аудитор сам вирішує, які процедури буде застосовувати у ході перевірки. Готуючись до інвентаризації, варто визначити кількість об'єктів, на

яких вона буде проводитись. Для цього аудитору напередодні слід ознайомитися з технологією виробництва та структурою самого підприємства. Інвентаризацію проводять суцільним або вибіркоvim методами раптово й одночасно на всіх об'єктах. Інвентарний процес слід розглядати через послідовність етапів його виконання. На кожній окремій стадії виконують інвентаризаційні процедури, які в свою чергу складаються з сукупності окремих інвентаризаційних прийомів. Інвентаризаційні процедури – це система методичних дій, які застосовуються аудитором з метою дослідження її об'єкта.

Необхідно зазначити, що забезпечення електронного обліку виробничих запасів на підприємстві вплине на:

- зменшення кількості документів, зокрема прискорить рух інформації між складом та бухгалтерією;
- підвищення ефективності здійснення контролю над складанням документів і прийняттям обґрунтованих рішень стосовно управління виробничими запасами;
- покращення ефективності роботи окремих працівників та підприємства у цілому;
- зменшення витрат на роздрукування, передачу та зберігання значної кількості документів та їх копій.

Вони конкретизують зміст інвентаризаційного процесу. Інвентаризаційними прийомами називають сукупність однорідних дій, що проводяться при виконанні окремих процедур для визначення фактичної наявності, стану об'єктів інвентаризації та їх якісної характеристики. Раціональне використання запасів призведе до зниження собівартості виготовленої продукції, а отже і ціни, що приведе до збільшення прибутку підприємства.

Необхідними передумовами правильної організації обліку запасів на підприємствах є: раціональна організація складського господарства; розробка номенклатури запасів; наявність інструкції з обліку виробничих запасів; правильне групування, класифікація запасів; розробка норм витрачання запасів.

ПЛАН АУДИТУ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ

№ п/п	Етап	Заплановані види робіт	Джерела інформації	Період проведення	Виконавець
1	2	3	4	5	6
1	Підготовчий	Отримання загальної інформації про підприємство, укладання договору	Преса, взаємопов'язана сторона, третя сторона, ФЗ, бесіди з керівництвом та персоналом.	02.03.22-05.03.22	Матюк М.Ю.
2	Планування	Попередня оцінка систем обліку та внутрішнього контролю	Опитування персоналу, спостереження, документи обліку та аудиту	06.03.22-10.03.22	Матюк М.Ю.
		Визначення аудиторського ризику та суттєвості помилок	Вимоги до організації системи ВК	11.03.22	Матюк М.Ю.
3	Основний	Організація перевірки первинних документів, облікових регістрів і показників фінансової звітності та встановлення ступеню повноти, достовірності і відповідності визначеним критеріям та чинному законодавству	Первинні документи, облікові регістри, ФЗ, ТТн, накладні, результати акти звірок, рахунки фактури	12.03.22 - 22.03.22	Матюк М.Ю.
4	Заключний етап	Групування виявлених помилок; формування робочого листа можливих виправлень, аналіз суттєвості невикорис-таних помилок; перевірка узгодженості показників після виправлень, оцінка можливості підприємства продовжувати свою діяльність, складання аудиторського висновку та звіту	Кінцевий варіант звітності, підсумки аудиту, аудиторські свідчення, протоколи зустріч з клієнтом, протоколи обговорення результатів аудиту, доповідна записка про незавершені процедури	23.03.22-28.03.22	Матюк М.Ю.

Правильна організація зберігання і використання виробничих запасів є умовою постійного та прибуткового виробництва. Під час організації обліку запасів на підприємстві важливу роль відіграє організація складського обліку. В середині складів матеріали повинні розміщуватися по секціях, за типом, сортом, розмірами у штабелях, на стелажах і на полицях з таким розрахунком, щоб забезпечити можливість швидкого їх приймання, відпускання і перевірки наявності. За умов правильної організації складського обліку, буде ефективним і облік у бухгалтерії.

Одним з напрямів удосконалення організації оперативного й складського обліку запасів є раціоналізація форм документів, документообігу й всієї системи оформлення, реєстрації й обробки інформації. Поліпшення інформаційного забезпечення управління сприяє використанню в практиці підприємств електронного документообігу, що значно спрощує роботу бухгалтера зі складання та оформлення документів. Рівень достовірності, ефективності та точності обліку запасів залежить від грамотності та чіткості організації електронного документообігу на підприємстві. Процес електронного документообігу складського обліку виробничих запасів повинен базуватись на інтегрованій обробці облікової інформації, яка включає формування та обробку первинних документів.

Для належної роботи аудитора розглянемо програму аудиту наявності, стану та використання запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса»

Таблиця 3.2

ПРОГРАМА АУДИТУ РОЗРА НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ ПРАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Організація, що перевіряється ПрАТ «Лантманнен Акса»

Період аудиту 01.01.2021-31.12.21;

Керівник аудиторської перевірки Матюк М.Ю..

Запланований аудиторський ризик 5%;

Запланована суттєвість 5%.

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець
1	2	3
1.	Звірення залишку заборгованості за даними Головної книги з залишками в облікових регістрах.	Матюк М.Ю.
2.	Перевірка наявності активів звірення і відповідності їх даним аналітичного і синтетичного обліків.	Матюк М.Ю.
3.	Визначення великих кредиторів і складання їхнього переліку.	Матюк М.Ю.
4.	Направлення запитів на підтвердження заборгованості.	Матюк М.Ю.
5.	Перевірка наявності договорів, що передбачають авансову оплату.	Матюк М.Ю.
6.	Перевірка правильності оформлення документів на одержання і своєчасне надання їх у бухгалтерію.	Матюк М.Ю.
7.	Перевірка повноти і своєчасності оплати рахунків на основі регістрів обліку.	Матюк М.Ю.
8.	Направлення запитів постачальникам та покупцям на предмет підтвердження ними одержання векселів.	Матюк М.Ю.
9.	Перевірка розрахунків по товарообмінних операціях: наявність договору; акта взаємозаліку; застосування звичайних цін; застосування кореспонденції рахунків	Матюк М.Ю.
10.	Звернення особливої уваги на закриття кредиторської та дебіторської заборгованості "незвичайними" бухгалтерськими записами, об'єднання дебіторської і кредиторської заборгованості, сторнування одержаних товарів (робіт , послуг) необґрунтоване списання заборгованості на доходи, перенесення її на інші рахунки балансу.	Матюк М.Ю.
11.	Оформлення окремим документом знайдених порушень при дослідженні документів операцій і записів при аудиті.	Матюк М.Ю.
12.	Визначення розбіжностей між отриманими відповідями на відправлені запити по підтвердженню залишків готової продукції і товарів із наявними на підприємстві актами звірень і залишків в аналітичному обліку КЗ та ДЗ.	Матюк М.Ю.
13.	Перевірка правильності відображення готової продукції і товарів у балансі	Матюк М.Ю.
15.	Складання реєстру визначення заборгованості з терміном позовної давності, що минув, причини її виникнення.	Матюк М.Ю.
16.	Перевірка результатів проведення інвентаризації готової продукції та товарів.	Матюк М.Ю.

Бухгалтерія ПрАТ «Лантманнен Акса» перевірено у повній відповідності до чинних нормативних документів, документів, що визначають правила обліку розрахунків постачальників і покупців, а також зразків форм єдиних основних документів для обліку розрахунків постачальників. Отримана таким чином інформація на початку перевірки дає загальне уявлення про організацію розрахунків підприємства з постачальниками та допомагає визначити питання, що заслуговують на особливу увагу.

Під час основної фази проводяться певні аудиторські процедури.

Перевірено та вивчено діючі договори ПрАТ «Лантманнен Акса» з постачальниками. За найбільш значними сумами проведено вибіркові перевірки, вивчено наявні первинні документи.

У своїй роботі аудитори використовували такі робочі документи:

Таблиця 3.3

ПЕРЕЛІК ПОМИЛОК ТА ПОРУШЕНЬ ПРИ АУДИТІ НАЯВНОСТІ, СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ ПРАТ «ЛАНТМАННЕН АКСА»

№	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума	
1	2	3	4	5	6
1.					

Під час перевірки форм розрахунків з постачальниками та підрядниками встановлено дотримання всіх норм законодавства щодо них та встановлених обмежень щодо деяких із них. Встановлюється легітимність і достовірність усіх господарських операцій. Перевірки проводяться індивідуально для кожного постачальника та кожного платіжного документа (рахунка).

Підтвердити, що постачальники та підрядники правильно та своєчасно виконали всі договірні зобов'язання щодо виконаних робіт та послуг, а також проаналізувати інвентаризацію кредиторської заборгованості за відповідний звітний період на останню дату до проведення аудиту. Дані інвентаризації відповідають сумам, наведеним у статті 63 «Рахунки з постачальниками» Головної книги та Балансу. Залишок кредиторської заборгованості на початок звітнього періоду, відображений у книгах бухгалтерського обліку, звіряється із залишком за попередній звітний період. Було встановлено точний збіг.

З метою перевірки достовірності основних документів та здійснення розрахункової діяльності на їх підставі підприємством було проведено три звірки

документів та отримано письмову відповідь від іншого підприємства. Відмінностей не виявлено.

Крім того, проведено ретельний аналіз правильності застосованих постачальником цін і тарифів на послуги шляхом порівняння цін, зазначених у рахунку-фактурі постачальника, з цінами, зазначеними в договорі. Ціни і тарифи точно збігаються.

При звірці бухгалтерського обліку з доданими прибутковими документами встановлено повноту та достовірність оприбуткування матеріальних запасів за звітний період.

Підтвердити правильність і відповідність рахунків-фактур

Сума рахунку у відповідному стовпці дебетового рахунку Випуску 3 засвідчує, що не було зловживання чи незаконного привласнення запасів.

За даними аналізу та бухгалтерського обліку шляхом порівняння сальдо різних статей бухгалтерського обліку на початок періоду із сальдо відповідних статей балансу перевіряється правильність відповідного боргового сальдо статей балансу. Особливу увагу звертали на своєчасність поставок, відповідність кількості та якості поставленої продукції вимогам договору, використання прав підприємства у разі порушення умов договору, правильність та обґрунтованість цін. були знайдені. Підприємство дотримало всіх строків позовної давності.

Під час перевірки правильності оформлення договорів (договорів) поставки постачальником виявлено, що у 2 договорах відсутні деякі обов'язкові реквізити: найменування постачальника та одержувача, ціна, умови поставки.

Повнота оприбуткування запасів визначається зіставленням даних платіжних документів, отриманих від довірителя, складських книг, реєстрів аналітичного обліку для розрахунків з постачальниками. Відмінностей не виявлено.

Встановлено, що не всі отримані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги оприбутковані відповідно до вимог накладних та актів виконаних робіт. Факт незавищення обсягів виконаних робіт, неправильне застосування цін, врахування витрат, не передбачених кошторисом.

Перевіряється порядок ведення аналітичного обліку та повнота оперативних відображень у ньому. Для цього ми враховували по кожній позиції наявність підтверджуючих документів щодо надходження та оприбуткування матеріальних цінностей на складі.

Під час перевірки дебіторської заборгованості постачальників, аналізу дати її виникнення та причини утворення простроченої заборгованості не виявлено. Аудитори повинні переконатися, що 01.12.2020 р. проведена ліквідація з усіма дебіторами та кредиторами. Було виявлено факт невитребуваності простроченої дебіторської заборгованості, і компанія надала обґрунтовані докази віднесення дебіторської та кредиторської заборгованості до фінансових результатів.

Підготовка аудиторського висновку є одним із найвідповідальніших моментів аудиту, оскільки узагальнюються результати проведених аудиторських процедур, аналізуються виявлені помилки, визначається їх сукупний вплив на складання фінансової звітності, а головне, висновок аудитора про незалежну думку про достовірність чинного законодавства.

Отже, метою підготовки аудиторського висновку є висловлення думки аудитора щодо аудиторського висновку його зовнішнім користувачам, власникам та керівництву підприємства.

Основними вимогами до аудиторського висновку є його зрозумілість і доступність для сприйняття користувачами. Отже, аудиторський висновок повинен включати всі складові аудиторського висновку.

Аудиторський висновок незалежної аудиторської фірми

ПрАТ «Лантманнен Акса»

На підставі договору № 55/1 від 02.09.2021 ТОВ «Аудиторська фірма «МАРІЯ» провела аудит фінансової звітності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2021 рік.

Ми провели аудит наступної фінансової звітності: Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 року, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 рік, звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний

капітал та Примітки до фінансової звітності. Відповідальність за звітність несе керівництво ПрАТ «Лантманнен Акса». Відповідальність за достовірність фінансової звітності несе керівництво компанії.

До наших обов'язків входить підготовка висновку на основі інформації, отриманої під час аудиту цього звіту.

Аудит було сплановано та проведено відповідно до міжнародних стандартів аудиту (МСА) з метою отримання достатніх доказів того, що звіти компанії не містять суттєвих помилок.

Під час аудиту були проаналізовані принципи бухгалтерського обліку, які використовуються підприємством, оцінка основних статей балансу, оцінка застосування керівництва підприємства та загальний звіт. Вважаємо, що інформації, зібраної під час перевірки, достатньо для висновків.

Ми підтверджуємо, що надана інформація ефективно та повно описує справжній стан активів і зобов'язань та результати діяльності суб'єкта аудиту. Система бухгалтерського обліку, прийнята на підприємстві, відповідає вимогам законів і нормативних актів.

Даний звіт складений на підставі достовірних даних бухгалтерського обліку, за результатами діяльності з 01.01.2021 р. по 31.12.2021 р., і достовірно відображає фактичний фінансовий стан підприємства.

28.03.2022 р.

Аудитор ТОВ АФ"МАРІЯ"

Матюк М.Ю.

3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних і контрольних процедур наявності, стану та використання запасів

Від оцінки виробничих запасів залежить правильність визначення фінансових показників підприємства, фінансового стану, конкурентоспроможності на ринку та загальної ефективності підприємства.

Відповідно до вимог П(с)БО 9 «Запаси» оцінка виробничих запасів здійснюється за трьома ситуаціями: на момент надходження, на момент списання та на звітну дату (дату балансу).

Бухгалтерська робота ПрАТ «Лантманнен Акса» здійснюється відділом корпоративної бухгалтерії на чолі з головним бухгалтером відповідно до чинного законодавства, основних принципів і методів бухгалтерського обліку та облікової політики підприємства. Облік виробничих запасів ведеться за правилами, визначеними обліковою політикою. Відповідно до облікової політики для оцінки вартості списання запасів підприємство може використовувати метод середньозваженої собівартості.

Метод оцінки на основі середньозваженої вартості запасів передбачає, що вибуття виробничих запасів можна оцінити таким чином:

Середньозважена місячна оцінка вартості одиниці одиниці товару розраховується шляхом ділення сумарної вартості залишків таких запасів на початок звітного періоду та вартості отриманих у звітному місяці запасів на загальну кількість отриманих у звітному місяці запасів на початок звітного періоду звітного періоду та товарно-матеріальних цінностей, отриманих у звітному місяці.

Оцінка на основі середньозваженої вартості періоду зберігання полягає в оцінці кожної одиниці запасу шляхом ділення загальної балансової вартості запасу в торговий день на загальну кількість запасів в торговий день.

Визначення, оцінка та облік виробничих запасів підприємства здійснюються згідно з вимогами П(С)БО 9 «Запаси». На рахунку ПрАТ «Лантманнен Акса» 2000 «Виробничий запас» зазначається інформація про наявність і рух на підприємстві запасів сировини і матеріалів, будівельних матеріалів, тари, паливно-мастильних матеріалів, запасних частин. У таблиці 3.4 наведено фрагмент робочого плану ПрАТ «Лантманнен Акса» рахунку 20 «Виробничі запаси».

Таблиця 3.4

Робочий план до рахунку 20 «Виробничі запаси»
на ПрАТ «Лантманнен Акса»

№ субрахунку	Назва субрахунку
201701	Основна сировина (добавки)
201801	Основні матеріали
201811	Основні матеріали безоплатно отримані
201821	Основні матеріали в підрозділах комбінату
201891	Основні матеріали - резерв
201901	Допоміжні матеріали
201911	Допоміжні матеріали безоплатно отримані
201661	ТМЦ «у виробництві»

Відповідно до плану бухгалтерської роботи ПрАТ «Лантманнен Акса» кожен цех формує аналітичну систему обліку. План роботи з бухгалтерського обліку розробляється на основі системи внутрішніх і зовнішніх звітних показників, покликаних забезпечити його формування.

Рівень деталізації облікової інформації практично необмежений. Кількість рахунків визначається, з одного боку, фактичною наявністю бізнес-об'єктів, а з іншого боку не повинна містити невикористаних рахунків. Оцінка тісно пов'язана з усіма складовими методу бухгалтерського обліку, а також є обов'язковою умовою обліку виробничих запасів ПАТ «Лантманнен Акса» (рисунок 3.6).

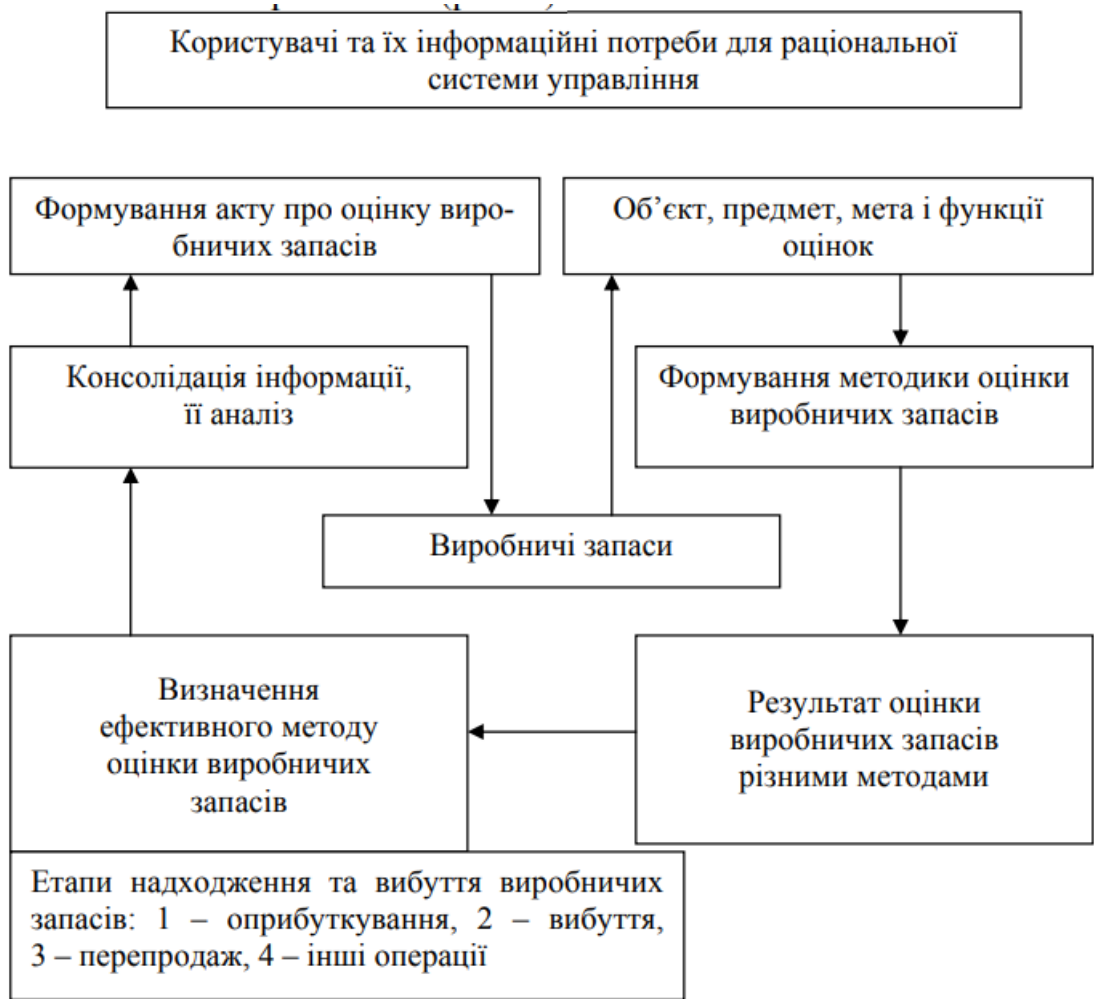

Рис. 3.6. Етапи оцінки виробничих запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса»

Для створення системи обліково-інформаційного забезпечення оцінки виробничих запасів на ПрАТ «Лантманнен Акса» необхідно переглянути умови впровадження бухгалтерського обліку за методом нарахування, відповідність доходів і витрат та принцип обачності, забезпечення достовірного відображення бухгалтерського обліку. об'єктів, які є виробничими запасами оцінки Генеруючі та деструктивні чинники Відповідно до визначеної облікової політики керівництво ПрАТ «Лантманнен Акса» самостійно розробило систему та форми управління, в тому числі первинного обліку, а також правила затвердження документообігу та методи обробки облікової інформації.

Рішення керівництва про затвердження ПрАТ «Лантманнен Акса» професійної (внутрішньогалузевої) форми управлінського обліку оформлюється

відповідним наказом по підприємству.

Удосконалення облікових передумов для реалізації окремих принципів дозволить привести існуючу систему бухгалтерського обліку у відповідність до потреб процесу оцінки виробничих запасів підприємства на основі використання облікової інформації. Для забезпечення достовірності обліку запасів необхідно було розробити та надати модель організації внутрішнього аудиту запасів ПрАТ «Лантманнен Акса».

У таблиці 3.5 наведено критерії внутрішніх перевірок виробничих запасів ПрАТ «Лантманнен Акса».

Таблиця 3.5

Стандарт внутрішнього аудиту виробничих запасів на
ПрАТ «Лантманнен Акса»

Мета аудиту — підтвердити законність господарських операцій щодо виробничих запасів та правильність відображення їх в обліку	
1. Планування та визначення внутрішнього аудиторського підходу до виробничих запасів	
2. Внутрішня аудиторська програма тестів з перевірки виробничих запасів	
2.1	Перевірка наявності документації по всіх господарських операціях з виробничими запасами згідно циклу обробки облікової інформації
2.2	Перевірка наявності та відповідності підписів на первинних документах з обліку виробничих запасів
2.3	Перевірка наявності всіх необхідних реквізитів в первинних документах з обліку виробничих запасів
2.4	Перевірка повноти закріплення виробничих запасів за матеріально-відповідальними особами
2.5	Наявність договорів про повну матеріальну відповідальність
2.6	Наявність наказу на призначення інвентаризаційної комісії підприємства
2.7	Перевірка: чи проводиться інвентаризація виробничих запасів у визначених законодавством випадках
2.8	Вибіркова інвентаризація виробничих запасів
2.9	Перевірка наявності виробничих запасів, які не використовуються на підприємстві
3. Завдання внутрішньої аудиторської перевірки виробничих запасів	
3.1	Встановити правильність віднесення активів підприємства до запасів згідно з П(С)БО 9 «Запаси»
3.2	Встановити забезпечення зберігання виробничих запасів і дотримання встановлених нормативів їх використання
3.3	Встановити дотримання основного принципу ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності

В інформаційному плані внутрішній аудит ПрАТ «Лантманнен Акса» слід визначити як інформаційну діяльність: об'єктом аудиту є інформація про стан

ресурсів і характер процесів, засобами аудиту є методи контрольних заходів (інформаційні ресурси), і, нарешті, результати аудитів також є інформацією (в залежності від етапу аудиту - проміжного або підсумкового).

Враховуючи викладене, вважаємо, що удосконалення методів обліку та аудиту виробничих запасів дозволить працівникам ПрАТ «Лантманнен Акса» якісно виконувати свої обов'язки, впливати на роботу органів управління та виявляти помилки в організації обігу документи обліку виробничих запасів.

Концепція оцінки акцій, запропонована ПрАТ «Лантманнен Акса», базується на побудові комплексної системи, що підтримується надійною та своєчасною інформацією системи обліку та управління для визначення їх вартості. Стандарт внутрішнього аудиту виробничих запасів ПрАТ «Лантманнен Акса» забезпечить достовірність обліку виробничих запасів.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті проведеного дослідження в роботі було проаналізовано організацію обліку, аналіз і аудит виробничих запасів. Зокрема значної уваги підлягають методи оцінки виробничих запасів під час їх вибуття. Було встановлено, що поняття «запаси» – це не лише об’єкт обліку, а також об’єкт управління. Визначено, що ідентифікація виробничих запасів у складі активів при надходженні на підприємство являється начальною ланкою їх облікового процесу. Рациональне управління та використання запасами зумовлює можливість набагато скоротити операційний виробничий цикл, що сприяє зменшенню витрат, що пов’язані із зберіганням виробничих запасів, та діє можливість вивільнити частину оборотних коштів.

Критичний огляд методологічних засад обліку запасів у контексті міжнародної та національної регламентації дав змогу визначити сутність запасів, критерії їх визнання, класифікувати запаси для досягнення цілей бухгалтерського обліку, розглянути оцінку запасів під час їх оприбуткування та вибуття, унаочнити загальні вимоги щодо розкриття облікової інформації про запаси у фінансовій звітності. Такий компаративний підхід дав змогу проілюструвати позитивні та негативні аспекти чинних стандартів обліку запасів та обумовив подальший науковий пошук стосовно вдосконалення методологічних засад обліку запасів у міжнародній та національній практиці.

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою та значною частиною активів підприємства. З одного боку, сформовані виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, а з іншого – виробничі запаси на рівні великих промислових підприємств потребують великих капіталовкладень. Тому, від організації та ведення обліку виробничих запасів залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства.

Головною передумовою успішного здійснення виробничого процесу як основної ланки діяльності господарського суб'єкта є наявність та раціональне використання виробничих запасів.

Виходячи з вимог ринкової економіки, необхідно удосконалювати методологію бухгалтерського обліку матеріальних ресурсів. Необхідно стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних та вибіркових перевірок, які мають велике значення у збереженні матеріалів.

Для забезпечення збереження виробничих запасів, правильного приймання, зберігання та відпуску велике значення має наявність на підприємстві в достатній кількості складських приміщень, оснащених ваговими та вимірювальними приладами, мірною тарою та іншими пристосуваннями.

Основними напрямками удосконалення обліку виробничими запасами є:

- ✓ узагальнення теоретико-методологічних основ обліку, аналізу і контролю виробничих запасів, визначення їх суті та класифікації;
- ✓ удосконалення методико-організаційних основ фінансового та управлінського обліку виробничих запасів, а також їх контролю;
- ✓ проектування системи економічного аналізу та контролю ефективності використання виробничих запасів;
- ✓ розробка системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні виробничими запасами.

Поліпшенню ресурсопостачання сприяє впорядкування первинної документації, широке впровадження типових уніфікованих форм, підвищення рівня автоматизації обліково-обчислювальних робіт, забезпечення строгого порядку приймання, зберігання й витрат сировини, матеріалів, комплектуючих виробів тощо.

Необхідно також впроваджувати ефективні форми попереднього й поточного контролю за дотриманням норм запасів і витратами матеріальних ресурсів, приділяти більше уваги підвищенню вірогідності оперативного обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих виробів, деталей і вузлів у виробництві. Дані бухгалтерського обліку повинні містити інформацію для знаходження резервів

зниження собівартості продукції в частині раціонального використання матеріалів, зниження норм витрат, забезпечення належного зберігання.

Значно поліпшити організацію обліку виробничих запасів можна, удосконалюючи процес документування, тобто ширше використовуючи накопичувальні документи (лімітно-забірні картки, відомості тощо.), картки складського обліку як витратний документ по відпущених матеріалах (бездокументальну систему оформлення витрат матеріалів).

Доцільною також є розробка єдиної форми документа (на відпущення матеріалу), призначеної для машинної обробки. У цей документ варто включити всі об'єкти основного та допоміжного виробництва під відповідними кодами, які б указували напрям використання матеріальних ресурсів – основні вироби, запасні частини, товари народного споживання, разові замовлення, ремонтно-експлуатаційні потреби.

Щоб уникнути помилок і порушень при зборі та реєстрації оперативних фактів про виробничі запаси, що підлягають обліку, доцільно розробити детальні інструкції конкретним виконавцям (у вигляді посадових інструкцій, виписок з графіків документообігу) про порядок і терміни реєстрації даних, а також використовувати систему заохочень і покарань за виконання своїх обов'язків виконавцями. Проведення контрольних заходів (ревізії, звірки, інвентаризації) знижують ризик неефективної системи збору і реєстрації оперативного факту.

Доцільне використання на всіх ділянках обліку уніфікованих форм документації. Крім того:

- створення графіків документообігу з обліку запасів і доведення до виконавців їх функцій при створенні і перевірці первинного документа;
- видача розпорядчої документації особам, що відповідають за здійснення тієї або іншої господарської операції, і мають право підпису первинних документів;
- контроль з боку працівників бухгалтерії за правильністю оформлення первинної документації з обліку виробничих запасів (включення в обов'язок

бухгалтера, що робить обробку документа, цієї функції через посадові інструкції та встановлення відповідальності за її недотримання).

Таким чином, реалізація перелічених напрямів удосконалення обліку запасів вітчизняними підприємствами призведе до значного підвищення результативності їх фінансово-економічної діяльності, дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік, контроль за наявністю, рухом і використанням виробничих запасів, а також досягти їх економії.

Вдосконалити проведення аудиту запасів можна наступними заходами:

1) поліпшити методику складання та ведення робочих документів аудитора. На нашу думку, для забезпечення високої якості роботи аудиторів необхідно сформулювати та затвердити єдині вимоги до виконання та документування процесу та результатів аудиту для кожного аудитора чи аудиторської фірми.

2) підвищити ефективність роботи аудитора шляхом використання комп'ютерної техніки. Необхідно розробити більш досконалу програму для проведення аудиту, яка б охоплювала всі можливі види перевірок та на їх основі формувала готові висновки та можливі рекомендації. Така програма забезпечила б не лише арифметичну перевірку та перевірку кореспонденцій рахунків, але й сприяла б правильному заповненню документів та реєстрів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755 – VI. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07. 1999 № 996XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.gov.ua>
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standartbuhgalterskogo/>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 10.10.2021).
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) від 1 січня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021/stru#Stru (дата звернення: 10.10.2022).
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості» / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) від 1 січня 2013 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_068/stru#Stru (дата звернення: 10.10.2022).
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. №2.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (із змінами і доповненнями).
8. Аналіз ефективності використання виробничих запасів на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mybiblioteka.su/7-48870.htm>.
9. Аудит і ревізія підприємницької діяльності : [навчальний посібник] / за ред. Бутинця Ф.Ф. – Житомир : ПП “Рута”, 2001. – 416 с.
10. Бунда О. М., Вітюк Т. І. Аудит запасів виробничих підприємств. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2020. № 23. С. 78-86.
11. Воронова Н., Нестеренко М., Чернишова Н. Запаси та їх класифікація. Податки & бухоблік. Харків, 2018. №50. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/june/issue-50/article-37370.html> (дата звернення: 16.05.2022).

12. Запаси: міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 9. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
13. Круш П. В., Орлюк Ю.В. Теоретичні основи управління матеріальними запасами підприємств. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Київ, 2017. № 14. С. 239-245.
14. Лишиленко О.В. Напрямки покращення методів оцінки списання виробничих запасів в системі аналізу беззбитковості виробництва продукції аграрних підприємств / О.В. Лишиленко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rusnauka.com/SND/Economics/7_1%20i%20sh%20i%20l%20e%20n%20k%20o.doc.htm.
15. Логістичне управління запасами: навчально-методичний комплекс дисципліни: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад.: І.С. Луценко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 69 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41161/1/Log_Upr_Zapas_Lutsenko.docx.pdf (дата звернення: 16.05.2022).
16. Лопатіна В.В. Економічна сутність виробничих запасів / В.В. Лопатіна // Наукові праці. Економіка. – Вип. 177. Т. 189.
17. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing. 2017. P. 268-275.
18. Максименко І.Я., Вайло Т.В. Особливості обліково-аналітичного відображення товарних запасів в системі управління торгівельним підприємством. Науково-практичний журнал Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 16. С. 22-25.
19. Олійник Т.О. Вибір методу оцінки виробничих запасів на промислових підприємствах в умовах кризи / Т.О. Олійник, І.С. Дем'яненко // [Електронний ресурс] . – Р е ж и м доступу: www.rusnauka.com/27_NNM_2009/Economics/52841.doc.htm.
20. Олійник Т.О. Проблеми організації обліку на складах підприємств / Т.О. Олійник, Н.В. Резніченко // Сталий розвиток економіки : всеукр. наук.-вироб. журнал. – 2011. – № 7.

21. Олійник Т.О., Музичук Р.В. Формування первісної вартості виробничих запасів. Т.О. Олійник, Р.В. Музичук. Сталий розвиток економіки. 2013. № 3. с. 266-269.
22. Перебийніс В. І., Дроботя Я.А. Логістичне управління запасами на підприємствах : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 279 с.
23. Попович К.В. удосконалення організації обліку виробничих запасів на підприємствах України. К.В. Попович. управління розвитком. 2013. № 15(155). с. 65.
24. Пугаченко О. Б., Фоміна Т. В. Методика аудиту операцій з виробничими запасами. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр. 2008. № 13. С. 119- 130.
25. Рапинець В.І. Облік виробничих запасів з використанням інформаційних технологій / В.І. Рапинець // Матеріали міжнародної науковопрактичної конференції [Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України], (Тернопіль, 21-22 листопада 2007 р.) – Т., 2007.
26. Резнік Н.П. Логістика : навчальний посібник / Н.П. Резнік / Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2021. – 146 с.
27. Тараненко Ю. В. Система управління запасами на торговельних підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. Київ, 2015. № 18. С. 80-83. - URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2015/19.pdf (дата звернення: 15.05.2022).
28. Чаплінська А.А. Взаємозв'язок понять «товар» і «товарні запаси» та їхнє місце у системі управління діяльністю торговельного підприємства. Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2009. Вип.ІІ. Економічні науки. С.142-148.
29. Федак Л.М. Запаси підприємств: сутність та класифікація. Вісник Хмельницького національного університету. Хмельницький, 2012. №1. С. 157-162.
30. Характеристика товарних запасів та основні етапи їх формування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/17910211/ekonomika/harakteristika_tovarnih_zapasiv_osnovni_etapi_for_muvann.

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Литманшен Аква»
 Територія: Україна, м. Бориспіль
 Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності: виробництво продуктів борошномельно-
 Середня кількість працівників: 245
 Адреса: 08304, м. Бориспіль, вул. Привокзальна, бул.3
 Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку

Дата (рік, місяць, число)

2021 | 12 | 31

за ЄДРПОУ

00378537

за КОАТУУ

UA32010010010001209

за КОПФГ

230

за КВЕД

10.61

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2020 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2021 року)
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	3 427	5 673
первісна вартість	1001		8 959	14 759
накопичена амортизація	1002		(5 532)	(9 086)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5, 6	16 257	10 539
Основні засоби	1010	5	108 332	107 991
первісна вартість	1011		183 103	198 926
знос	1012		(74 771)	(90 935)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	25	961	3 582
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		128 977	127 785
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	8	41 881	60 789
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9	107 358	129 214
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видакми авансами	1130		3 266	9 719
з бюджетом	1135		3 226	5 243
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість щодо розрахунків за нарахованими доходами	1140		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9	136	139
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10	11 118	8 146
Витрати майбутніх періодів	1170		-	-
Інші оборотні активи	1190		1	-
Усього за розділом II	1195		166 986	213 250
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		295 963	341 035

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду (31 грудня 2020 року)	На кінець звітного періоду (31 грудня 2021 року)
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	11	63 262	63 262
Капітал у доцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415	11	4 003	5 758
Нерозподілений прибуток (неокритий збиток)	1420		87 882	100 361
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		155 147	169 381
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7, 12	73 108	69 896
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525		-	-
Усього за розділом II	1595		73 108	69 896
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	12	-	17 450
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	7	2 560	2 941
товари, роботи, послуги	1615	15	47 202	70 670
розрахунками з бюджетом	1620		1 399	1 771
у тому числі з податку на прибуток	1621		714	1 159
розрахунками зі страхування	1625	15	3 217	1 572
розрахунками з оплати праці	1630	15	11 739	5 867
за одержаними авансами	1635		1 473	1 009
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
Поточні забезпечення	1660		-	-
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	15	118	478
Усього за розділом III	1695		67 708	101 758
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
Баланс	1900		295 963	341 035

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ2021 | 12 | 31
00378537Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16	582 360	574 979
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	17	(420 241)	(379 633)
Валовий:				
прибуток	2090		162 119	195 346
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	18	1 602	9 366
Адміністративні витрати	2130	21	(36 700)	(30 726)
Витрати на збут	2150	22	(94 030)	(94 635)
Інші операційні витрати	2180	19	(4 882)	(4 197)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		28 109	75 154
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	20	2 001	-
Інші доходи	2240		130	-
Фінансові витрати	2250	20	(6 682)	(26 367)
Витрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	23	(5 124)	(4 788)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		18 434	43 999
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	25	(4 200)	(8 896)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток:	2350		14 234	35 103
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	14 234	35 103

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	329 649	293 298
Витрати на оплату праці	2505	80 322	84 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 153	17 895
Амортизація	2515	21 702	17 932
Інші операційні витрати	2520	75 806	65 152
Разом	2550	524 632	479 011

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Lantmännen
AKA

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ2021 12 31
00378537Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2021 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Находження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		631 697	640 753
Повернення податків і зборів	3005		6 495	1 832
у тому числі податку на додану вартість	3006		6 495	1 832
Цільового фінансування	3010		1 517	735
Находження авансів від покупців і замовників	3015		69 371	77 396
Находження від повернення авансів	3020		372	974
Находження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		-	-
Находження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		-	-
Находження від операційної оренди	3040		-	-
Інші надходження	3095		2 490	2 897
Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)	3100		(477 874)	(440 326)
Праці	3105		(70 065)	(61 732)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(17 996)	(15 964)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(33 933)	(39 563)
у тому числі:				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(6 378)	(10 762)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		(9 374)	(12 169)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		(18 181)	(16 632)
Витрачання на оплату авансів	3135		(102 794)	(78 533)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		-	(352)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрастами	3150		-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		-	-
Інші витрачання	3190		(1 659)	(1 303)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		7 621	86 814
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Находження від реалізації:				
необоротних активів	3205		477	447
Находження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивідендів	3220		-	-
Находження від погашення позик	3230		-	-
Находження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		-	-
Інші надходження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Надходження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		111 705	83 513
Інші надходження	3340		40	66
Витрачання на:				
Погашення позик	3350		(95 655)	(133 934)
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	14	(2 887)	(5 425)
Інші платежі	3390	7	(6 803)	(6 552)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		6 400	(62 332)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(2 368)	5 520
Залишок коштів на початок року	3405	10	11 118	331
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		(604)	5 267
Залишок коштів на кінець року	3415	10	8 146	11 118

Рядок 3095 «Інші надходження» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає: надходження від продажу оборотних активів в сумі 2 128 тис. грн. (2020 рік: 2 323 тис. грн.), надходження авансів та інші надходження в сумі 362 тис. грн. (2020 рік: 574 тис. грн.).

Рядок 3190 «Інші витрачання» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає витрачання на підзвітні в сумі 653 тис. грн. (2020 рік: 530 тис. грн.), чистий збиток від продажу валюти в сумі 560 тис. грн. (2020 рік: 411 тис. грн.), виплати аліментів та інших утримань по виконавчим листам в сумі 412 тис. грн. (2020 рік: 306 тис. грн.) та інші витрачання в сумі 34 тис. грн. (2020 рік: 56 тис. грн.).

Рядок 3390 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті фінансової діяльності» включає оплату орендних платежів на суму 6 530 тис. грн. в тому числі ПДВ 1 088 тис. грн. (2020 рік: 6 044 тис. грн. в тому числі ПДВ 1 007 тис. грн.) та банківських комісій за одержані кредити на суму 273 тис. грн. (2020 рік: 508 тис. грн.).

Генеральний директор

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Приватне акціонерне товариство «ЛАНТМАННЕН АКСА»

Підприємство: Приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса»

Дата (рік місяць число)
за ЄДРПОУ2021 12 31
00378537

Звіт про власний капітал за 2021 рік

Форма № 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (неспокрита збиток)	Неоплачений капітал	Видучений капітал	Всього
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	63 262	-	-	4 003	88 121	-	-	155 386
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(239)	-	-	(239)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	63 262	-	-	4 003	87 882	-	-	155 147
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	14 234	-	-	14 234
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (убитка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Вплата власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу (Примітка 11)	4210	-	-	-	1 755	(1 755)	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості в капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	1 755	12 479	-	-	14 234
Залишок на кінець періоду	4300	63 262	-	-	5 758	100 361	-	-	169 381

Генеральний директор

Черняк І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Примітка, що додається на сторінках 9-45, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності